

Zavezniki rušijo nemške utrdbe

AMERIKANCI V NEMČIJI: NEMŠKI POIZKUSI, DA BI USTAVILI ZAVEZNIKE

Zavezniški stan v Franciji. — Od Basela v Švici, pa gori do Severnega morja in Nizozemski divjajo siloviti boji ob vsej Siegfriedovi črti. Ameriško in angleško težko topništvo razbija že dva dni nemške utrdbe, ki se krčevito upirajo. Amerikanci ob južnem koncu Nizozemske so še v tork prebili nemško črto in osvojili mesto Aachen. V sredo in četrtek pa so se na tej točki pomaknili za 16 milj dalje v nemški teritorij. Drugi preboji, ki so ga izvedli Amerikanci je pri mestu Trier ob reki Moseli, tu so do devet milj v nemškem ozemlju. Napredovali so tudi pri Clevauxu in na drugih točkah. Angleži pa osvajajo teritorij v Nizozemski in čisti obrežje ob rokavskem kanalu.

V Franciji operirajo zdaj štiri ameriške armade, to je prva, tretja, četrta in sedma. Zadnja

(Nadaljevanje na 6. str.)

RUSI OTVORILI TRI OFENZIVE HKRATU

London, Anglija. — Ruske armade so v sredo začele s silovitimi napadi v južni Poljski. Zasedli so mesto Krošno in dospeli do čehoslovaške meje v karpatskem gorovju. Osvojili so več malih mestec in vasi in njihove čete stalno napredujejo. Na severu ob južno Vzhodni Prusiji izvajajo Rusi drug obsežen udar in so v sredo popoldne zasedli mesto Lomza, ki spaja važne prometne zveze med Varšavo in Vzhodno Prusijo. Z zavzetjem Lomze pravijo, da je odprta pot ruski vojski v Vzhodno Prusijo od juga in vzhoda. Tretja ofenziva pa se izvaja v središču proti Varšavi. V sredo ves dan in v četrtek jutro so divjali krvavi boji okrog Prage, omenja poročilo, to je predmestje Varšave. Nemško poročilo omenja, da so Rusi na več krajih prebili nemško obrambno črto.

Kakor zgleda so Rusi pripravili veliko jesensko ofenzivo, ki

V QUEBECU BO OBJAVLJEN NOV ULTIMATUM OSIŠČU

Quebec, Kanada. — O sestanku med Winstonom Churchillom in predsednikom Rooseveltom pišejo poročevalci zelo laskavo. O'Flaherty, poročevalec čikaškega dnevnika Daily News piše, da je to kakor sestanek družinskih sorodnikov. Oba voditelja sta pripeljala s seboj tudi svoje boljše polovice in živijo v lepem gradu na hribu nad mestom, iz katerega je najlepši razgled daleč na okrog. Delavnici sobi obeh sta opremljeni z vsemi najnovejšimi telefonskimi in brzojavnimi aparati, da lahko vsak vsako minuto pokliče, kamor koli želi v London ali v Washington. O vojnih dogodkih in poteku vojne sta oba voditelja sproti obveščena po posebnih tajnikih, ki sprejemajo za nju take vesti.

To je zdaj deseti sestanek med Churchillom in Rooseveltom in pravijo, da najbrže zadnji pred zaključkom vojne v Evropi. Na sestanku dela veliko število strokovnjakov. Delajo se načrti za povojno Evropo in

ima namen priti preko Karpatov v Čehoslovaško in od tod v Ogersko. Na Balkanu pa hitro napreduje druga ruska ost, ki je oddaljena od Belgrada ob Donavi le še komaj dobrih 50 milj. S tem gibanjem nameravajo Rusi stisniti Ogersko, kakor s klesčami od severa in juga in priti v Avstrijo.

Poročilo iz Berna omenja, da ruske čete napredujejo na Balkanu, kakor v kakem paradnem pohodu. Pri mestu Negotinu pravi poročilo, da so se srečali Rusi z jugoslovanskimi partizani in da zdaj že skupno operirajo.

njeno gospodarsko, politično in socialno ureditev. V Londonu so sinoči razširjali vest, da bosta Churchill in Roosevelt naslovila Nemčiji in osišču nov odločen ultimatum glede brezpogojne udaje. Po goji ostanejo, kakor v prejšnjih zahtevah in izjavah, le apel bo sestavljen tako, da bo imel zelo močan moralni učinek na osiščene narode in bo vrgel za nadaljevanje vojne vso odgovornost na nje.

Ta izjava bo protitež proti sedanjemu prizadevanju nazi-jev v Nemčiji, da bi ojačili in poživali moralo nemškega naroda, da bi se fanatično vojskoval za Hitlerja in njegove pri- vržence do skrajnega konca.

Ameriške čete jahajo ujete nemške konje v osvobodeno mesto Chambois v severni Franciji. Zavezniške sile pronica v okrožje Pas de Calais, odkoder so Nemci odpošiljali svoje robotne bombe, in podjelo pred seboj razbite ostanke nemške 7. armade. Tu in tam se sovražnik malo postavi po robu, pa hitro spei pokaže peto. Pravega odpora ni več.

NEMCI SE OBEŠAJO NA UPANJA, KI SE NE BODO URESNILE

Berne, Švica. — Neki politični begunec, ki je došel sem-kaj iz Nemčije pripoveduje, da bodo naziji skušali na vsak način in z vsemi mogočimi žrtvami zavleči vojno preko zime do spomladi. Tekom tega časa so prepričani, da bo prišlo med Rusi in pa zapadnimi silami do nesoglasij pri določevanju in razdeljevanju vplivnih sfer v Evropi, nakar bo prilika za separatni mir z eno ali drugo stranko. Well, stari pregovor, da vrag v sili muhe požira se tu uresničuje. Ampak te muhe in vsa taka domišljija je prazna in kaj slaba. Če Nemci nimajo boljšega upanja, kakor to, so z upanji silno na koncu.

TAJNIK ICKES OŽIGOSA DEWEYA

Grand Rapids, Mich. — Na izjavo governerja Tomaža Deweya, da sedanja administracija misli držati vojske dalj v službi, kakor pa bo dejansko potreba, je krepko odgovoril Ickes, tajnik za notranje zadeve. Ickes pravi, da Deweyevi govori v naprej pripravljene konserve, brez podlage. Na Deweyevo opazko, da se delavcem ne dovoljuje prispevati gumno za kampanje pa je odgovoril, da te pravice bi le radi republikanski bogataši. Na to je navedel slučaj, da je Du Pontova družina v letu 1936 potrošila nad \$600,000 da bi bila porazila Roosevelta.

LUCAS ZA ANEKSIZJO PACIFIŠKIH OTOKOV

Vandalia, Ill. — Senator Scott W. Lucas je v svojem govoru v tem mestu izrazil, da Združene države bi morale anektirati vse pacifiške otoke iz katerih bodo pregnali Japonce. Naša napaka je bila, da smo že dosedaj tolerirali in dovoljevali Japoncem, da so po Pacifiku gradili svoje trdnjave, iz katerih so nas lažje zahrbtno napadli. Te pozicije obdržimo za naprej sami in jih kontrolirajmo, je mnenja Lucas.

KRIŽEM SVETA

London, Anglija. — Tedensko komentiranje nemškega generala Kurta Dittmara je ta teden izostalo. Od začetka vojne do zadnjega tedna je stalno tedensko komentiral na berlinski radio postaji. Zadnji teden je omenjal nevarnost na zapadu in vzhodu. Ta teden pa je popolnoma izostal. *

New York, N. Y. — Madame Čangkajšek je dospela te dni v svrhu zdravljenja v Združene države. Nahaja se na Columbia Presbyterian Medical Center za diagnosticiranje njene bolezenskega stanja. Podvreči se bo morala najbrže večim operacijam, omenja poročilo.

London, Anglija. — Nemški radio oznanjevalec je večeraj tolažil nemško javnost in omenjal zopet nemško "tajno orožje". V istem duhu piše ta teden v listu "Das Reich" Dr. Goebbels, in pravi, je treba počakati, da se masno izdelovanje tajnega orožja prične. Potem, pravi, se bo vojni položaj izpremenil. Seveda, seveda!

Bruselj, Belgija. — Ker so Nemci odvedli v ujetništvo kralja Leopolda, ima zdaj belgijska vlada, ki se je vrnila iz Londona načrt upostaviti začasno namestniško vlado, to je regenta s kronskim svetom. To, dokler se ne vrne kralj po vojni iz ujetništva.

Washington, D. C. — Sveti Oče Pij XII. je v posebnem pismu izrazil predsedniku Rooseveltu zadovoljnost in čestitke nad lepim in vzornim obnašanjem zavezniških čet v Rimu. Pismo je bilo izročeno predsednikovemu osebnemu zastopniku v Vatikanu, poslaniku Myronu Tayloru.

Washington, D. C. — Državni tajnik Hull je izrazil v svojem pozdravnem pismu na judovske vernike upanje, da prihodnji meseci bodo končali veliko trpljenje in preganjanje Judov po Evropi. To pismo je poslal Judom v Ameriki z novoletnim pozdravom. Judovsko novo leto se prične v nedeljo 17. sept. zvečer.

SENZACIJONALNA ODKRITJA V KUPCIJAH Z RABLJENIMI AVTOMOBILI

Chicago, Ill. — Urad državne pravdnika je zadnje tedne začel preiskavati razne kupčije avtomobilskih prodajalcev. Mnogi izmed njih so prevzeli na račun pri prodajah, ali pa kupili od države Illinois stare rabljene avtomobile za prav nizke svote, potem jih nekoliko obnovili in popravili in jih prodali za visoke cene. Barrov podjetje je dobilo od države devet rabljenih avtomobilov za \$1,670. Prodalo jih je pa za \$4,060. Za obnovo in popravila je podjetje potrošilo samo \$70 na vseh devetih karah. Tako tudi mnoga druga podjetja. V zadevi mora biti najbrže politična naklonjenost, da nekdo dovoljuje, da se rabljene državne kare prodaja za nizke cene, na katerih potem nekdo dela visoke dobičke.

FRANCOZI ZAHTEVAJO SEDEŽ PRI MIROVNI MIZI

London, Anglija. — General De Gaulle je poslal vrhovnemu zavezniškemu svetu apel, da naj se ne prezre Francije, ampak isti določi mesto pri mirovni konferenci, ki ji gre. Ob enem je izjavil v imenu provizorične sedanje vlade, da se bo on in vlada uklonila izvoljenemu zastopstvu v parlamentu, kadar bo ta od naroda izvoljen. Volitve se bodo vršile, kadar se bo vrnil francoski ujetniki. Za one, ki se pa ne bodo vrnili, bodo mesto njih glasovale njihove žene.

De Gaulle je objavil, da je zdaj že osvobojenih pet šestin Francije in da ostala šestina bo osvobojena vsak čas. Apeliral je tudi na ves narod, naj v vseh ozirih in po vseh močeh sodeluje z Zavezniki, ki se borijo proti sovražniku.

ROOSEVELTOVI PRISTAŠI ZMAGALI V TEXASU

Dallas, Tex. — Na državni demokratski konvenciji države Texas so zmagali na vsej črti Rooseveltovi pristaši. S tem je Roosevelt zagotovljenih 23 elektorskih glasov, pravi poročilo.

POLJSKI OSVOBODILNI ODBOR PODAJA PROGRAM ZA AGRARSKO REFORMO

Moskva, Rusija. — V onih delih Poljske, ki je dosedaj osvobojena in očiščena Nemcev, namerava Poljski narodni osvobodilni odbor že sedaj začeti z razdeljevanjem zemlje med male kmečke posestnike. Program, ki ga je zasnoval narodni

osvobodilni odbor v Lublinu, določa, da se bo dalo povprečni družini po 12 in pol akrov zemlje. Družine bodo imele priliko za odplačevanje zemlje od 10 do 20 let. S tem se bo zlasti razdelilo veleposestva, katere so dozdaj lastovali poljski plemeniti in katerim so morali mnogi mali kmetje zemljo obdelavati proti jako mali odškodnini. Po zadnji vojni so sicer bile izvedene na Poljskem nekatere agrarne reforme, a daleč ne pravično in ne tako, da bi dajale tudi malim kmetom in posestnikom enake priliko za lastovanje zemlje. Zraven so vladale oderuške razmere, v katerih si mali človek ni mogel omisliti kakih posojil na ugodne obrestih.

Načelnik osvobodilnega odbora Morawski, je povedal ameriškem poročevalcu, da s splošnim programom za agrarno reformo se bo počakalo, da bo vsa Poljska zemlja očiščena Nemcev. Nakar se bo razpisalo o najhitrejši priliko splošne narodne volitve, ki bodo določile kakšno vlado naj ima bodoča Poljska, kakor tudi kako naj se izvede agrarni program v zapadni Poljski.

Pod novim agrarnim zakonom, ki ga namerava uveljaviti osvobodilni narodni odbor, ne bo dovoljeno nikomur lastovati v Poljski več zemlje, kakor 125 akrov. Do zemlje, ki se bo razdeljevala malim kmetom in posestnikom bodo v prvi vrsti upravičene družine, katerih očetje in sinovi služijo v Poljski vojski.

PETER POZIVA NAROD, DA SE PRIDRUŽI TITU

London, Anglija. — Zadnji tork večer je imel na tukajšnji radio postaji govor jugoslovanski kralj Peter II., kateri je pozdravljaj junaške borilce v Jugoslaviji. Poleg pozdravov je apeliral potom radio na vse Srbe, Hrvate in Slovence, naj se pridružijo narodni osvobodilni vojski maršala Tita. Govor kralja Petra je naredil poseben utis na mnoge opazovalce razmer na Balkanu. Mnogi so, ki ne morejo verjeti, da je možno sodelovanje med dinastijo in maršalom Tito. Toda, kakor kažejo zadnji časi kralj podpira maršala in zanj celo po radio apelira in govori. Tito pa menja, da je zdaj bolj širokega obzora, kakor je bil prej, ko je veroval le v skrajne levičarske metode.

V Jugoslavijo se pričakuje vsak čas vpad od strani Zaveznikov. Nekatera poročila so vpad že omenjala, kar pa najbrže se še ni dogodilo v kakem širšem obsegu. So pa Zavezniki v stiku s partizani in jim dovažajo zaloge municije in orožja, kar je pa seveda vojaška tajnost. Jadransko morje je zdaj pod zavezniško kontrolo vse skozi gori do Reke. Le minka polja še ovirajo ob jugoslovanskih obrežjih, da se Zavezniki ne morejo brez nevarnosti približati obrežjem, a zdi se da bodo premagali kmalu tudi te težave in pot v Jugoslavijo bo na več krajih odprta.

HILLMAN ODGOVARJA DEWEYU

Pittsburgh, Pa. — Sidney Hillman, predsednik od C.I.O. Political Action Committee, o kateri organizaciji pravijo, da je naslednica razpuščene komunistične stranke, je te dni v svojem govoru ostro zavračal republikanskega kandidata za predsednika governerja Deweya. Hillman javno dolži Deweya, da je naklonjen prelomu z Rusijo, kar bi bila po Hillmanovem mnenju največja napaka.

OGLAŠAJTE V "AMER. SLOVENCU"!

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov, uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina	Subscriptions
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopisniki so proseni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejeli. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne odziva. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

POROČILA IN POROČANJE

Čitatelji lahko opazijo, da se zadnje tedne vojna poročila mnogokrat križajo. Nekateri se celo nad tem hudujejo. Mnogi ameriški listi objavljajo kritike svojih čitateljev glede tega. Hudovanje ni na mestu. Poročila so se zadnje tedne in se še sedaj križajo le radi tega, ker tako zahteva vojaška strategija.

N. pr., ko se je začela zavezniška invazija v Francijo, je vrhovno poveljstvo ustavilo začasno vsako poročanje. Zakaj? Zato, da sovražnik ni izvedel, kje se zavezniške operacije vršijo, kje se izvajajo napadi in pritiski. Tako smo potom nemškega radio poročanja zvedeli preje o naših invazijskih operacijah, kakor pa od naše lastne strani. In posledice so bile za Zavezniške ugodne, za Nemce usodne.

Nemci zadnje čase poskušajo z drugimi načini. Tako je ob udaru vržejo v svet poročila, da so Zavezniški že kje daleč naprej, kakor resnično so. N. pr. o Rusih so poročali že pred štirimi dnevi preje, da so daleč v Grčiji. V resnici so pa komaj prišli šele v Bolgarijo. Kaj je na tem poročevanju? Najbrže nemški trik. Morda opozorilo nemškim edincem v takem ozemlju, ali pa če za slučaj da poznejše poročilo omeni, da je sovražnik še daleč proč, morda mislijo s tem dati navdušenja domači javnosti, da misli, da so jih Nemci nato vrgli zopet daleč nazaj. Nemcem taki triki ne bodo več pomagali. Pomaga pa Zaveznikom stroga tajnost, ko začno izvajati nove ofenzive. To se je pokazalo koristno v Franciji.

Na Balkanu pa ima nemško poročevanje najbrže le en cilj in ta je s takimi "ugodnimi" poročili dvigniti navdušenje med uporniki, da ob takih poročilih dvignejo svoje glave in pridejo na dan, da jih Nemci lažje potem izsledijo in kaznujejo. Toda tudi ti triki ne bodo Nemcem dolgo služili.

SESTANEK V QUEBECU

Churchill in Roosevelt si te dni zopet belita glave z raznimi vojnimi načrti. Sestanek je potreben, da se napravijo jasni načrti glede nadaljevanja vojne, pa tudi glede poveljstva Evrope in Azije. Pred tem sestankom sta bila oba voditelja na daljših potovanjih. Churchill si je ogledal ves položaj v Italiji in je vohal, kaj je v zraku glede Balkana. Roosevelt pa je bil na dolgem potovanju po Pacifiku in tam vse ogledal in proučil. Zdaj bosta svoje karte razstavila skupaj, da vidita, kaj je mogoče in kaj se bo dalo napraviti.

V Evropi bo najboljčlovejšje vprašanje, kako ravnati z osvobojenimi deželami. Ali jih naj kar brezbrizno prepustimo samim sebi, ali naj ostanejo za nekaj časa pod zavezniškim varstvom, dokler se ne uredi njihova notranja vprašanja in dokler dežele ne dobe res primernih vlad, ki bodo v stanu zadovoljivo vladati svoje narode. Zasedba Nemčije in kontrola nad njo je drugo vprašanje. Nemčijo bo treba držati pod strogo kontrolo najbrže par desetletij, predno se bo nemški narod spremenil v svojih militarističnih mentaliteti. Morda še dalj. Ta konferenca bo to odločila. Po konferenci bodo sprejeti načrti predloženi še Sovjetski Rusiji, da jih prouči in odobri.

Kakšno so ruska stališča do gotovih vprašanj, ki se imajo urediti v Srednji Evropi in na Balkanu, še ni jasno. Toda zdi se, da bosta zapadni veselejši osvojili in določili tudi v tem oziru gotovo skupno stališče.

Težavno in kočljivo vprašanje je dalje poveljna uredba Južne Azije in raznega obočja v Pacifiku. Tu so prizadeti angleški interesi. Zahteva Kitajske ustvarjajo zelo mučen položaj za Angleže. Atlantski Carter sta objavila Churchill in Roosevelt. Kaj ta določa, je čitateljem znano. Govori o neodvisnosti in svobodi vseh narodov, kar je lepo in v skladu s pravo demokracijo. Toda to, če se bo izvedlo, bo odrinilo v Aziji mnoge angleške gospodarske interese. Kitajci zahtevajo vsa svoja ozemlja, da pridejo izpod tujih kontrol v popolno svobodno kitajsko območje. Kaj bo po-

rekel glede Hong Konga, Šanghaja in drugih luk v Kitajski John Bull, kjer je imel do japonskega vpada široke in velike koncesije? Vse to niso lahka vprašanja. Vendar kljub vsem težavam, ki bodo zelo ogromne in so take, da marsikomu že v naprej jemljejo pogum, predno se jim približa in jih začne reševati, jih bo treba le rešiti najboljše, ki mogoče. Zato je sestanek med Churchillom in Rooseveltom velikega zgodovinskega pomena. Urejevanje poveljnega sveta bo najvažnejša zadeva. Smo v dobi, ko je ves svetovni red na tleh, razbit in sodobni voditelji stoje pred veliko nalogo, pozidati svetu nov gospodarski, zemljepisni, političen in gospodarski red. To je pa Herkulova naloga.

NEKOLIKO POJASNILA

Cleveland, O.

Ker vidim, da se ljudje sprašujejo, zakaj skoraj nič več ne slišimo od naših duhovnikov v javnih zadevah, sem se nameril, da dam nekaj pojasnila, ker sem tudi jaz bilo malo začuden, dokler nisem začel poizvedovati in sem zvedel, kar se mi zdi vredno, da povem. Naši ljudje pogrešajo v časopisih izjav od duhovnikov, ker želijo še nadalje biti prav informirani o tekočih dogodkih, pa tudi nasprotniki opazajo, da se je nekaj nehalo od te strani, pa nekateri žele še pisane od duhovnikov zato, da bi se mogli z njimi fajtati, drugi pa pravijo, da so duhovniki "kapitulirali". Zato bom povedal, kar vem, kako so naši duhovniki "kapitulirali", da si bomo na jasnem.

Povedano mi je bilo, da znana Zveza Slovenskih Župnij ni imela nikoli namena, da bi se spuščala v politiko, ker je ustanovljena za drugačne namene. Da je to storila, je bilo zato, ker se je v našo javnost zanesla neodkritosrčna politika, ki le je na videz bila vsa za stari kraj, v resnici je pa obstajala nevarnost, da bi se naši katoličani zapeljali na taka pota v javnem nastopanju, ki niso primerna za katoličane. Našim duhovnikom torej ni šlo za politiko, ampak za to, da ljudi pouče, kje je titala nevarnost. Morali so se oglašati pred narodom, ker so poprej sami šli skupaj z rojaki drugega mišljenja za skupno narodno in politično delo, potem pa spoznali, da nasprotnikom naših katoliških načel ni šlo za odkritosrčnost, saj ko so začeli zagovarjati, čeprav ne čisto naravnost, komunistem, se je lahko vedelo, da duhovniki ne bodo molčali in svoje katoličane pustili med "sopotniki". Zato se lahko reče, da naši načelni nasprotniki niso mislili odkritosrčno, drugače bi take reči držali proč od skupnega delovanja.

Zato so se morali duhovniki oglašati; pa ne zaradi kakšne politike, ampak zato, da so narodu dali potrebna svarila in to o pravem času. Vzemimo samo to, da je nekaj časa kazalo, da bo Adamič postal voditelj in uradni predstavnik Slovencev v Ameriki in to tudi katoliških Slovencev, kar bi prav čudno izgledalo, ko vsa Amerika ve, kakšne ideje je zastopal Adamič v svojih knjigah in člankih, pa naj bi predstavljal tudi nas katoliške Slovence, kako bi to izgledalo pred Ameriko, ki sama Adamiču ni dala skoraj nič prav. Da se to ni zgodilo, to je največje zato, ker so naši duhovniki hitro opozorili, kako je s to stvarjo, zakaj oni so hitro razumeli Adamičeve spise, katerih mi laiki nismo mogli tako dobro razumeti in tudi ne sproti v roke dobili. Zdaj je Adamič odšel in je tudi nevarnost minila, da bi on zastopal kje v Washingtonu tudi nas katoliške Slovence, zakaj tudi če se bo vrnil na politično polje, bo vadel, da katoliških Slovencev nima za seboj, razven morebiti nekaj bolj suhih vej, pa na drugi

strani tudi vseh socialistov ne bo imel za seboj, kakor se lahko vidi iz njihovih mnenj, o katerih bi še več slišali, če jim ne bi njihovi lastni pristaši, ki so pri vodstvu, jemali besedo v javnosti.

Za duhovnike je res težko, spuščati se v javne debate, zakaj če se ne pokažejo v javnosti in v politiki, jim očitajo tako kot Kocbek, da obiskujejo samo Najsvetejše, za velike dogodke v svetu pa nimajo smisla; ako se pa pokažejo v politiki ali vsaj pri narodnem delu in ne potrdijo vsega, kar se tam govori in hoče, pa pride kak Kristan in jim zabrusi v obraz, da naj se drže cerkve in politiko prepuste njim. T a k o res ni nikoli prav, pa naj se obrnejo tako ali drugače.

No, pa to pustimo, saj sem le mimogrede omenil. Gotovo je, da se duhovniki neradi spuščajo v politične zadeve in kadar potreba preneha, se radi umaknejo. Zdaj se tudi vidi, da "višje sile" odstranjajo nevarnost komunizma, ki ga je skušala zanesiti med nas propaganda za sovjetizacijo, tako je pisal eden od člankov iz duhovniških krogov nekaj časa nazaj, kar sem si dobro zapomnil. Tako mi je bilo tudi povedano, da so naši duhovniki v glavnih rečeh dosegli svoj namen in so narod poučili, tisti del naroda, ki si je želel pouka; tisti, ki so trdili, da duhovniki samo iz oblastnosti silijo v javnost, pa zdaj lahko vidijo, če hočejo, da to ni res.

Mi moramo biti našim duhovnikom hvaležni, za kar so naredili, da so nas namreč opozorili na napol prikrito propagando za komunizem. Da je bilo to res, se vidi iz tega, ker so na visokih mestih isto spoznali in ustavili tako propagando. Tako smo bili vsaj katoliški Slovenci obvarovani pečata pred Ameriko, da bi veljali kot komunistični sopotniki, ki bi pod gotovimi pogoji tudi kar naravnost s komunisti potegnili.

Zato se mi zdi prav, da se vsaj mi katoliški laiki še nadalje v teh rečeh oglašamo v javnosti in poudarjamo katoliško stališče. Navadno se sliši med nami, kadar bi bilo treba kaj javno povedati, bo že ta in ta duhovnik povedal, on zna bolje kot jaz, drugi pa potem pravijo, da nima nikogar za seboj, ko laiki ne pridemo z besedo na dan. To se mi res ne zdi prav. Zato se mislim še kaj oglašati in tudi druge pozivati, da pridejo z besedo na dan.

Andrew Tomec.

VABILO NA SEJO PODR.

ŠT. 20 SZZ

Joliet, Ill.

Vse članice ste tem potom vabljene na sejo, ki se bo vršila v nedeljo 17. sept. v Farni dvorani na Chicago St. ob drugi uri. Seja bo zanimiva pa kratka. Po seji nam bodo pa kazali filmske slike: keglanje, razne parade in tudi romanje. Prav lepe slike, ki bodo vsem zelo povolji; zraven bomo imele tudi malo razvedrila. Po tretji uri

je povabljen tudi mladinski oddelek, ker zabava bo prosta za vse po seji. Asesment bom pričela pobirati že ob eni uri; ako se ne morete udeležiti, pa ga pošljite.

Zeleč veliko udeležbo, Vas pozdravlja

J. Muster, tajnica.

O POKOJNI APOLONIJI

VERBICH

Joliet, Ill.

Naš ugledni rojak Joseph Verbich, iz 1104 Harrison St., in njegova soproga Polona sta, kolikor mogoče v sedanjih razmerah, zadovoljno živela na svojem lepem domu, pri svoji starosti še dovolj krepka, le nadležna takozvana senena mrzlica (hayfever) že več let v tem času muči očeta Josipa. Da si olajša to neljubo bolezen, gre vsako leto v državo Minnesoto, da si zboljša položaj. Na teh počitnicah ga je navadno spremljevala tudi njegova soproga. Tako sta tudi letos dne 13. avg. odpotovala, v zavesti da se v Minnesoti zopet okrepi in zdrava vrne na svoj dom. Kdo bi slutil, da se mati, tako krepka žena, ne vrne več ziva nazaj med svojo ljubljeno družino? Podala sta se v Du-luth, Minn., kjer sta imela več prijateljev; med temi je tudi znani rojak Matija Pogorelec. Nastanila sta se v hotelu in mirno uživala potrebne počitnice. Pa je prišla nedelja 27. avgusta. Okoli 10. ure dopoldne nadomada napade mater Apolonijo srčna hrba in v par minutah je bila mrtva v nepopisno žalostno iznenađenje soproga, ki je tako nepričakovano naglo zgubil svojo drago ženo, svojo zvesto tovarišico v zakonskem življenju. Kdo bi zamogel opisati njihovih hčera, zetov in sorodnikov žalost, ko so prejeli tužno brzojavno poročilo od očeta, da je njih ljubljena mama mrtva nenadoma daleč od njih ter jih je zapustila za vedno na tem svetu. Vsa fara sv. Jožefa je globoko sočustvovala z njimi, kajti Jos. Verbičeva družina je splošno znana in čislana v naši nasebini. V spremstvu neutočljivejše soproga je bilo njeno truplo pripeljano nazaj na dom dne 29. avgusta. Lahko si mislimo, v kakšni žalosti so sprejeli hčere in sorodniki njih toliko ljubljeno mamico, ki se je pred 14 dnevi vesela poslavljalja od njih. Veliko število prijateljev in faranov je obiskalo pokojno, ko je ležala na mrtvačnem odru, in molilo ob njeni krsti za njeno dušo. Dne 31. avg. se je vršil njen pogreb iz cerkve sv. Jožefa s peto sv. mašo zadušnico na farno pokopališče. Kako spoštovana je bila pokojna, se je pokazalo na njenih zadnjih poti, ko so njene zveste ostanke mnogostevilni prijatelji in farani ter društvo sv. Genovefe št. 108 KSKJ, društvo sv. Družine, Bratovščina sv. Rožnega Venca in podružnica SZZ, katerih članica je bila, spremljali do groba. Pri odprtem grobu ni bilo nobeno ok suho, ko se je družina zadnjikrat poslavljalja od ljubljene matere, ki so jo vsi neizrečeno ljubili. Razen sina, ki je v vojni službi in sedaj nekje na morju, so bile vse hčere, zeti in njih družine navzoči ob zadnjem slovesu nepozabne skrbne žene in matere.

Pokojna Apolonija je bila rojena 14. marca leta 1884 pri Beli cerkvi na Dolenjskem. Po-zeje je živela v vaši Mahorovec pri Sent Jerneju. Leta 1903 se je poročila in leta 1906 je prišla za možem v Ameriko, v Hegewisch, Ill. Leta 1909 sta se pa za stalno naselila v Joliet, Ill., ter si napravila lep lastni dom. Poleg soproga zapuščala prerojeno umrla pet hčera: Mary poročena Mrs. John Lesnik, Josephine poročena Charley Pražen; v Detroit, Mich., pa Antonietta poročena Mrs. Patrick Hartney; Anna poročena Mrs. Anthony Fandak, Alice poročena Mrs. Felix Belanger

ter sina Josepha ml., ki služi v U.S. Navy, in 11 vnukov. Pokojna je bila jako vzorna katoliška slovenska žena in mati. Pri Verbičevih se je vedno slovensko govorilo, slovenski katoliški listi so imeli posebno mesto v hiši, vneto je ljubila svoj narod, svoj materni jezik in slovensko pesem. V tem duhu je tudi vzgojila svojo družino; njene hčere govorijo slovensko, kakor bi bile rojene v stari domovini in kakor njihova blaga mama ljubijo slovensko pesem; vse so zborne pevke. Hčer Annie že dolgo let poje v naši cerkvi na koru in njen mili glas farani občudujemo; poleg zborne pevke je tudi neprekosljiva igralka v slovenskih igrah. Hčer Josephine poročena Pražen je tajnica društva sv. Jožefa št. 249 KSKJ v Detroit, Mich. Vsa Verbičeva družina spada v KSKJ: Oče Joseph je že dolgoletni član društva Vitezov sv. Jurija št. 3 KSKJ. Pokojna mater Apolonijo je silno veselilo, ko je videla, da se njena družina zvesto ravna po njenih naukih. Žal, da je prekmalu prenehalo biti njeno blago srce. Čast in blag spomin slovenski ženi in materi, kot je bila pokojna Apolonija Verbich. Naj duši njeni sveti večna luč in naj uživa večno veselje pri Bogu, kateremu je zvesto služila na zemlji. Teško prizadetemu soprogu Josipu, hčer-m, sinu in ostalim sorodnikom izrekamo naše globoko sožalje o bridki zgubi, ki jih je zadela. Naj jih tolaži zavest, da na svetu kmalu vse mine in se bodo zopet snideli z ljubljeno mamo tam, kjer ne bo več krute smrti in ločitve.

M. Hočevar.

NOVICE IZ FARM

Aitkin, Minn.

Cenjeno uredništvo: Tukaj pošiljam naročnino in obenem sporočam, da prav radi beremo dopise od vseh strani; posebno od kakšnih farm prav rada slišim, kako so kje letine in vse.

Tudi jaz sem na farmi. Pri nas je zelo mokro. Spomladi je skoraj vedno dež padal. Komaj smo usadili krompir — veliko ga je pognilo — in ovse usejali. No, nekaj smo ga pridelali vseeno. Mrvo smo začeli kosti šele po 12. juliju. Nismo je še spravili, pa je spet začelo deževati, da je že cel teden ne moremo spravljati.

Ne morem se pohvaliti, da bi bila pri posebno dobrem zdravju. Zadnji mesec sem bila v bolnišnici. Dva Slovence sva bila notri. Jakob Ravnik, doma iz Bohinjske Bistrice je bil že notri štiri mesece. Zastrupila se mu je bila kri na nogi, tako da so mu morali tri prste odrezati. Ker se pa ni moglo zaceliti, so mu morali odrezati nogo pod kolenom proč. Zdaj se mu je zacelilo, samo noge ne bo več imel. — S spoštovanjem

Mary Burgstaler.

PISMA IZ EVROPE

Poslal John R. Gostisha

Te dni sta nam Mr. in Mrs. Frank Gostisha, iz 824 McAllister Ave., Waukegan, Ill., poslala šop pisem, ki sta jih zadnje čase prejela od svojega sina Johna R. Gostisha iz Anglije in v Francije. Mr. John R. Gostisha je v vladni službi in je zelo visoko izšolan in izobražen ameriški Slovenec. Štiri leta je bil na Notre Dame univerzi, kjer je študiral splošno računovodstvo; nato je dovršil še tri leta pravnih študij, nadaljnja tri leta pa je posvetil vodstvu dramatike. Nazadnje, predno je vstopil v vladno službo, je bil v St. Ignatius College za blagajnika. Vse našete študije je dovršil z odliko. Razen angleščine obvlada precej dobro v pisanju in govoru še štiri druge jezike. Očividno je, da s tako obširnimi znanjem lahko veliko koristi Stricu Samu. Naslednja pisma, iz katerih izpuščamo le tisto, kar se nanaša samo na do-

(Dalje na 4. strani)

DOGODKI

med Slovenci po Ameriki

Nova bolnišnica

Cleveland, O. — V bolnišnici sv. Vincencija je graduirala kot poklicna bolničarka Miss Beverly F. Turk, hčerka Mr. in Mrs. F. Turk iz 15700 Arcade Ave.

Grob v domovini

Cleveland, O. — Mrs. Jennie Lavrich iz 6209 Edna Ave. je prejela potom Rdečega križa sporočilo, da ji je umrla na Vrhniki ljubljena mama v častiljivi starosti 88 let. Poročilo nadalje pravi, da so drugi še vsi doma in zdravi.

Mr. in Mrs. Lesar v Chicagi
Chicago, Ill. — Iz Pueblo, Colorado sta nas obiskala zadnji teden Mr. in Mrs. Louis Lesar, na potu v Virginijo, Minn., kjer bosta obiskala svoje sorodnike in znance. Za prijateljski obisk najlepša hvala.

Marčanova letna prireditel
Chicago, Ill. — Mr. George Marčan, ki že nad 10 let vodi znano jugoslovansko radio uro v Chicagi vsako nedeljo zjutraj na postaji WGES, bo priredil svojo letošnjo glasbeno in pevsko predstavo dne 29. okt. v American Bohemian Hall na 18. cesti. Pravi, da bo letošnji program prekosil vse prejšnje. Nastopile bodo tudi filmske zvezde iz Hollywooda.

Padla za domovino

Milwaukee, Wis. — Dve slovenski družini v Milwaukee sta dobili te dni od vojnega departmeta žalostno sporočilo, da sta izgubili svoje sinove na italijanskem bojišču. Prvi je padel Ernest J. Jaksh, sin Mr. in Mrs. Louis in Josephine Jaksh, 5065 N. 31st St. Bil je štabni narednik in je služil kot strelec na B-24 bombniku. Padel je v zračnih bojih nad Italijo 15. avgusta. Star je bil 20 let in k vojakom je šel prostovoljno meseca julija 1942, potem ko je dovršil višjo šolo.

Dne 25. avgusta pa je v infanterijskih bojih v Italiji padel korporal John Kopač, sin naše znane westalliske rojakinje Mrs. Marice Kopač, 1217 So. 61st St. Služil je pri oklopni infanterijski diviziji ter je srečno šel skozi vse boje v Afriki in na Anzio obrežju, zdaj pa ga je doletela neizprosna smrt. Preko morja je bil 2 leti in 5 mesecev, pri vojakih pa vsega skupaj 4 leta. Bil je najmlajši sin v družini, star 25 let.

Ranjen

Paonia, Colo. — Viktor Koklič je bil dne 2. septembra brojavno obveščen, da je bil njegov sin Frank D. Koklič ranjen v desno nogo od šrapnela v bitki z Japonci na otoku Tinianu.

Otvoril urad

Cleveland, O. — Dr. P. B. Virant, optometrist, je otvoril svoj urad na 15621 Waterloo Rd., zgoraj v poslopu slovenske banke. Dr. Virant, brat Rev. Ludwiga, pokojnega Rev. Victorja in kapetana Leo B. Virant, prihaja iz obče poznane in spoštovane Virantove družine iz Lorain, Ohio, ter se je nahajal v Cincinnati, Ohio, kjer je bil v zvezi z eno največjih klinik za očesa.

Poroke

Cleveland, O. — Te dni so se tukaj poročili naslednji pari: Henry Jeglič in Miss Elsie Grum; John T. Cowles in Miss Jean Jeglič; Sgt. Louis T. Gliha in Agnes Mally; Victor Lunder in Miss Dorothy Babnik; Stanley Stupar in Miss Lillian Legan; Henry Blatnik in Miss Mary Homar.

ŠIRITE "AM. SLOVENEK"!

MALO PREGLEDA

Dogodki v svetu se dogajajo zadnje dni z bliskovito naglico. Vse gre v nekem znamenju bliska. Kakor v lepem sanjah se človeku zdi, ko gleda na velike spremembe zadnjih dni v Evropi. Kar vprašuje se, če je vse to tudi res in mogoče, ker včeraj še je bil vse drugačnejši položaj. Nemški Brdavs Hitler je bil še včeraj kakor nedosegljiv velikan kar se tiče vojaške moči in pripravljenosti za vojskovanje. Danes beži pred Zavezniki kakor kak paglavec, ki ga zalote pri kradnji. Hvala Bogu, da je tako, to nam daje upanje, da se konec krvolitja v Evropi bliža svojemu zaključku. Da bi le že prišel danes mesto jutri!

Kdo je zmagal v tej borbi? To vprašanje si bodo stavljali še dolgo po tej vojni. Eni trdijo tako, drugi drugače. Če vprašate Angleža, ti odgovori: Naša angleška žilavost in vstrajnost. Nas nise vrgle iz upanja na končno zmago, ne bombe, ne nemška premoč v začetku. Zgubili smo prve bitke, a zadnjo bitko smo izvojevali in dobili mi. Resnica, moraš pristaviti. Če vprašaš slovanofila, kdo je zmagal, ti bo rekel: Brez Rusov bi ne bilo nič, ruska kri in rusko število je zmagalo. Resnica, moraš pristaviti. Ampak resnica je še nekaj drugega. Namreč brez Amerike in njenih 11 milijonov mož in fantov pod orožjem ter brez njene kolosalne industrije bi ne bilo nobene zmage. Resnica je tudi to, mora pristaviti vsak. Kdo je zmagal torej? Vsi! Nekateri celo trdijo, da so v tem boju zmagali tudi celo Nemci, če tudi so se borili na napačni strani. Poraz jim bo vzel Hitlerja, ki bi jih kot nedosegljiv tiran in barbar mučil. Bolje se jim bo godilo vsepovsod, kakor pod Hitlerjem, če tudi se tega ne zavedajo. Zmagala je demokracija in svoboda nad temo in tiranijo. Zmagala je pravica nad krivico!

V Antwerpso so polovili večje število nazijev, ki so ostali v mestu zajeti. Belgijski patriotje so jih odvedli v mestni zverinj in jih zdaj kažejo javnosti. Ljudstvo, ki gleda na nje poleg goril in drugih zvermi. Vse mogoče ugotovitve padajo, in oni, ki poznajo kolikor toliko človeško naravo, si prizadevajo razvozlati vprašanje, kaj pri vsem tem mislijo naziji, kakšno zavest imajo zdaj, ker vsaj kot ljudje z gotovim razumom se morajo zavedati, da so v tej borbi uganjali neopustljiva zverinstva, ki nimajo primere v nobeni zgodovini. Ali jih bo to kaj izmodrilo?

Slučaj v Bruselju kaže, da tudi ta vojska in vse njeno gorje ni Nemcev še nič izmodrilo ne privedlo do kake pameti v tem oziru, da bi z pravičnega stališča gledali tudi sami nase in na svoja krivična početja. Menda mislijo, da so vse, kar so izvrševali med ubogimi zaslužjenimi narodi, delali pravilno, in da mora tako biti in ne drugače. Kakor krvoločni tiger, ki mori in mori in se potem nasičen krvi zadovoljno obližuje na soncu. Slična temu je nemška narava. Drugače, ako bi imeli le trohico kake pravične človeške zavesti, bi morali vendar spoznati, da so izvajali nad drugimi narodi s svojim ubijanjem in uničevanjem velikanse krivice. Ljudje takega značaja res niso za drugam kakor zverinj. In da se Nemcem njihova početja še celo dopadejo, je zlasti dokaz, da je načelnik nemške propagande v Belgiji, predno je zbežal pred Zavezniki, na radio opozarjal Belgijce, naj pazijo, kako bodo proti Nemcem ravnali in govorili, ko bodo odšli. Grozil je, da imajo naziji vsepovsod svoje opazovalce in da naj ne pozabijo, da nekega dne pridejo nazaj. To ni nič drugega kakor javna napoved, da se Nemci že sedaj pripravljajo in da mislijo na bodočo vojno po tej vojni. Ali jim bo svet kaj takega dovolil? Ako jim bo, potem je s pametjo onih, ki bodo urejali novi poveljni svet, nekaj narobe. Drugega k temu ni mogoče reči.

Rusi so te dni prigrmili na Balkan. Tudi Rusi znajo prodirati v znamenju bliska. Na obrežjih Egejskega morja že stoje, in v dveh prestolnicah je radi severne ruske burje, ki vleče že preko Balkana in pobira in odnaša protislovanski vpliv, nemala skrb. Kam in kako daleč nameravajo sodobni prerojeni Rusi? V Grčiji so že, ali so šli samo na uro gledat tja? Kdor hoče, se s tem lahko zadovolji. Mi pa smo mnenja, da so Rusi šli gledat, če bodo v Carigradu kmalu fige zrele. To pot jih bodo skušali obrati sami in najbrže za naprej tudi to južno figovo drevo čuvati za Majko Slavo. Slovani moremo k temu le pristaviti: Bog in sreča z njimi!

Hitler in Nemci iščejo izhoda iz vojne, pa ga ne morejo najti. V vojno so zašli, iz nje ne morejo. Seveda, lahko, če se brezpogojno podajo. A to je za naduto prusko naravo preveč. Trma in ošabnost jim tega ne dovolita. Pa bo tudi do tega prišlo, samo malo časa bo še treba. Ameriške bombe bodo omehčale tudi najbolj trde pruske buče, da bodo šli na kolenih prosili miru. Čas bo opravil vse, kar je k temu potrebno. Ko je Napoleon zasedel Slovenijo pred več kot sto leti, so pravili stari dolenski očanci, da je prisilil neki francoski grenadir tedanjega posestnika Znančanevega mlina v Kandiji, da ga je moral pred svojo hišo v zibel zibati. Grenadir je zraven srkal posestnikovo vino, posestnik ga je pa zibal in po slovensko pel: "Vsaka reč en čas trpi, pa bo tudi ta. Tebe bo hudir vzel, pa bo zopet mir..." — Tudi zdaj že tam tako pojo.

ZBRANI

V vasi Kersaint, izven mesta Brest, Francija, so člani Proste francoske odporne skupine pobrali orožje in strelivo, ki so jim ga spustili doli zavezniški letalci, ter pričakujejo navodil od voditeljev. Žena v sredini bo z ročno strojno pomagala, ko bo šla skupina nad Nemce, bežeče iz te okolice.

TO IN ONO IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

KRADNJA AVTOMOBILOV NARAŠČA

Washington, D. C. — J. Edgar Hoover, načelnik zvezne tajne policije objavlja, da je tekom prvih šest mesecev v tem letu bilo 26% več avtomobilov ukradenih v Ameriki, kakor lani v tem času. Zločinci so večinoma mladi fantje od 17 do 18 let stari, omenja poročilo.

BOŽIČNE KARTE

Perioda od 15. septembra do 15. oktobra, ki je bila označena kot doba za pošiljke zavojev namenjenih vojakom preko morja in moštvo mornarice, ne velja za božične karte, ki bodo mogle biti poslani kadarkoli v teku omenjene periode ali pa tudi pozneje. Ta vest prihaja iz uradov za pošto vojske in mornarice.

Dobro bo, ako odpošljete božične karte že jako zgodaj, da bodo mogle biti pravočasno dostavljene tudi na najbolj oddaljenih vojnih področjih. Poslati jih je treba v zapечатih zavojih. Znamke morajo biti kot za pisma.

Vojska je naznanila, da pošiljke, ki so namenjene vojakom ali osebam, ki prejemajo svoja pisma preko armadne pošte onkraj morja, ne bodo mogle biti sprejete kot zavarovane, ali kot c. o. d. pošta. Mornarica pa je izjavila, da bo mogoča prevzeta tudi registrirano ali zavarovano pošto.

Domači poštni uradi bodo dajali podrobne informacije.

ZMRZNJENE JEDI

Pred vojno smo se že privadili, da smo že menda vsako vrsto živeža lahko kupili v kantah ali konservah. Pravijo, da bomo šli po vojni v tem oziru še nekaj stopenj naprej. Clarence Francis, predsednik pri General Foods Corporation, meni, da bomo po vojni obdržali ali

splošno vpeljali marsikatero stvar, ki se je razvila med vojno, med drugim tudi to, da bomo kupovali ne samo posamezne kante, temveč celo kosilo, najprej do kraja skuhan, potem pa zmrznjeno. Hišna ledenica bo potem še veliko bolj važna in pomembna, kakor je zdaj.

PEČENA JABOLKA

Težko je verjeti, vendar pa imamo pred seboj poročilo, da zdaj pečena jabolka že rastejo kar na drevesih. Vsaj v enem slučaju se je to zgodilo, namreč na Fairty Farms, blizu New Canaan, Conn. Tam je na neko jablovo MacIntosh vrste avgustovo sonce pritiskalo s tako vročino, da je jabolka dobesedno spekle in se že na zunaj vidi, da so v resnici pečena. Drugega torej ni treba, kakor pri- staviti lestvo in prinesiti s seboj krožnik pa malo smetane, pa imate takoj jed, ki vas bo prav prijetno ščegetala po grlu.

SREČO JE IMEL

Nekaj novega v padalstvu nam bi lahko opisal Lt. John J. Egger iz Seattle, ki se nahaja v armadni bolnišnici v Vancouver, Wash. Jadral je po zraku ne pod padalom, temveč navrh padala. Na vojaških vajah v Angliji je Lt. Egger skočil zadnji iz letala. Njegovo padalo pa se ni odprlo. Zdrknil je doli 100 čevljev, nakar se je znašel navrh padala nekega skakalca iz drugega aeroplana. Ko je bilo še 75 čevljev do tal, je odskočil, da se ne bi oba skupaj ubila. Zlomil si je nogo, drugemu pa se ni zgodilo nič.

KAKO JIH KAZNUJEJO

Italijanska dekleta v Rimu sedaj prezirajo svoje domače italijanske fante in se oklepajo ameriških in francoskih vojakov, ki imajo več denarja in ki

niso skopi z njim. Italijančki pa tega nikakor ne vidijo radi. Zbere se jih več skupaj pa se zaletijo v en parček ali drugi, odnesejo italijansko dekle s seboj in ji odrežejo lase. Večkrat pride tudi do pretepotov na ulici, toda do sedaj še ni bil pri tem nobeden ubit.

PREZGODAJ

V Londonu pripovedujejo — če se je res zgodilo ali ne, bo težko reči — da je neki saržent s čevljem sunil polkovnika zadaj v hlače pri tem, ko mu je odpiral vrata v avtomobil. Pa je prišel mimo neki prostak in ko je videl, kaj je napravil saržent, je tudi on hitro dodal krepko brco na isto mesto na polkovnikovih hlačah. Seveda sta bila oba, saržent in prostak, poklicana pred vojno sodišče. Ko so vprašali sarženta, zakaj se je tako spozabil, je odvrnil, da mu je polkovnik stopil na najbolj boleče kurje oko, pa se v trenutni blaznosti od bolečine ni mogel obvladati. Ko so se obrnili na prostaka, je ta stopil v "pozor" in ponižno javil, da je bil naučen, da kar saržent dela, ne more biti napak, in ko je videl saržentovo početje, je "naravno" mislil, da je konec vojne.

PLAČAL STARI DOLG

Ko je šel iz bolnišnice v Grand Island, Neb. so nekemu Charlesu Winklepleck rekli, naj poravnava račun, kadar mu bo pač mogoče. Slednjič je prišel do tega po preteku 57 let. Račun je znašal \$21.42 in Winklepleck je še vedno hranil isti list, na katerem je bil ta račun napisan v letu 1887. Sedaj je 78 letni mož, ki prebiva v Manhattan, Kans., s ponosom prinesel v tisto bolnišnico \$25 in jim je dal velikodušno razumeti, da lahko obdržijo drobiž.

ROOSEVELTOV REKORD

(Izčrпки iz govora senatorja Trumana ob priliki njegovega sprejetja podpredsedniške nominacije Demokratske stranke.)

V pogledu največjega vprašanja, obrambe dežele, je bil predsednik Roosevelt daleč pred svojim časom, kakor je bil daleč pred svojim časom, ko se je boril za odpravo pomanjkanja, ter za uvedbo zaščitnih zakonov za delavstvo, socialno zavarovanje, javnih del za olajšanje brezposelnosti, ter od pomoč farmarjem, kot tudi za zaščitne odredbe v svrhu preprečitve ponovnega finančnega poloma, kateremu je sledila finančna in gospodarska kriza. Spominjamo se njegovih bojov z opozicijo, ki vemo odkod je izvirala. Njegovi nasprotniki so še vedno isti. Ali si upajo izjaviti katerega od teh velikih Rooseveltovih programov nameravajo uničiti? Slednji od predsednikovih programov se je obnesel in njegovi nasprotniki si ne upajo na dan z direktnimi napadi na kateregakoli od teh programov.

Prašajte se, če bi mogli zaupati nadaljni razvoj teh programov socialne reforme onim, ki sami niso posedovali zmožnosti, da jih razvijejo in niso imeli niti dovolj dalekovidnosti, da bi podprli te nepotrebne uvedbe. Vprašajte se dalje, ali bi hoteli prepustiti mirovna pogajanja v roke onim, ki niso seznanjeni s svetovnimi zadevami.

Dobrobit naše dežele in njene bodočnosti, kot tudi svetovni mir zavisi od vaše odločitve 7. novembra.

Nikakor ne morete riskirati spremembe. Izbrati si morate večje in izkušeno vodstvo — ponovno bi morali izvoliti Franklin D. Roosevelta, predsednika Združenih držav.

GRADNJA MIRU

Vojna nas je naučila, da najsi nam je prav ali ne, se nikakor ne moremo obdati z zidom izolacije, kajti sam obstoj naših Zedinjenih držav zavisi od vzpostavljenja in vzdržanja stalnega miru po vsem svetu.

Administracija Franklin D. Roosevelta je pripravila temeljni mirni zgradbi, ko je, navzlic ostremu kritizmu ter strašnim svarilom od strani izolacionistov in njihovega tiska, predlagal vzpostavitev lend-lease posojil.

Tak, pravičen mir, zgrajen na trdni podlagi, je bil v načrtu že pred mnogimi meseci, ko sta sešla sredi Atlantika dva moža, ki sta sestavila izjavo, ki je bila v bistvu podlaga za mir in katera je bila citirana in je služila kot vodilna ideja obojim, demokratom in republikancem, odkar je bila sprejeta oziroma dana v javnost.

Tak mir je bil bistveno v delu v Časablanci, v Moskvi, v Quebecu, Kairu in Teheranu...

Gradilo se ga je pretekli tedan v naši lastni prestolnici... in gradilo se ga bo še na mnogih drugih krajih in sestankih. Gradnja takega miru je le proces, ki se vedno nadaljuje, ki je že leta v teku gradnje in bo vzelo še leta preden bo končno dograjen. V našem prizadevanju, da zgradimo tak mir, smo takorekoč že sredi toka.

POTREBA ODLOČNOSTI

Konec vojne pride lahko nenadoma, nepričakovano hitro. In v tem slučaju bo treba hitrih odločitev z ozirom na bodočnost. Te odločitve bodo določale usodo bodočih generacij in ako bodo imeli pri tem besedo možje, ki imajo za seboj dolga leta izkušenj in prilik spoznavanja narodnih in mednarodnih problemov, potem smo lahko prepričani, da bodoče generacije ne bodo prisiljene v zopetno prelivanje krvi, da popravijo napake zagrešene po nas.

Precej časa vzame preden se človek dodobra orijetira in spozna v novem delu ali poklicu. In to je posebno res v odgovornem poslu predsednika Zedinjenih držav. Služba predsednika Zed. držav je najtežja in najbolj komplicirana služba na svetu. Celu v dobi miru se navadno sodi, da vzame novemu predsedniku celo leto dni preden je dobro razgledan in privajen dolžnostim predsedniške službe.

Nikakor ne moremo pričakovati, da bo katerikoli mož, brez potrebne narodne in mednarodne naobrazbe potom temeljitih tozadevnih izkušenj, kar čez noč pojmlil vse probleme v teh področjih, ter jih obravnal kot voditelj, ki so vodili in vodijo usodo naših hrabrih zaveznikov.

Ko bo prišel čas odločitev, ne bo prilike in časa za učenje, kajti vsaka napaka, vsak napačen korak bo usoden... ne bo ga moči popravljati. Naš predsednik Roosevelt je delal s temi zavezniškimi voditelji skozi leta, ki so bila težka in polna trpkih preiskkušenj. On se z njimi razgovarja v njihovem jeziku — jeziku narodov. On pozna vzroke, ki vodijo njihove stopinje in narekuje njihovim odločitvam. In kakor on spoštuje njihove nazore in mnenja, tako tudi oni respektirajo njegova in njegove nazore in mnenja.

Še nikdar v naši zgodovini ni predsednik Zedinjenih držav posedoval tako temeljitega poznavanja zunanjih voditeljev in njihovih problemov. In še noben predsednik si ni pridobil med njimi tako globokega spoštovanja in zaupanja.

MEH ZA SMEH

SNUBITEV

Vera: "No, Vladislav, kaj je rekla mati, ko si zaprosil za mojo roko?"

Vladislav: "Izgubila je dar govora."

Vera: "Kaj pa potem, ko je znova izpregovorila?"

Vladislav: "Sem bil že davno zunaj."

PERILO

Gospa Brihta je kupila deset novih rjuh in jih je dala prat. Perica pa ji je vrnila samo deset rjuh.

"Ali vam nisem dala deset rjuh, a?" kriči gospa Brihta.

"Seveda," odvrne mirno perica. "Pa mar ne veste, da se novo perilo po prvem pranju uskoči?"

BO KMALU ZRASLA

A: "Sem slišala, da se ženiš."

Kakšna pa je tvoja nevesta?"

B: "No, prav čedna, samo bolj majhna je!"

A: "O, bo že zrasla! Tudi moja je bila pred poroko majhna, potlej mi je bila pa kmalu čez glavo!"

ŠALJIVO VPRAŠANJE

Katero uro nosijo ženske na glavi? — Friz-uro.

PAMETEN PREDLOG

Ondan sem povabil Berto s seboj v kino. Pa se je branila.

"Ne, ne grem," je odkimala, "ker se boste stisnili k meni in si hoteli to in ono dovoliti."

"Ne, gospodična, čisto izključeno, že zaradi ljudi ne, ki bi naju videli."

"Nu," meni gospodična Berta, "saj bi lahko sedla v zadnjo vrsto."

TAKLE VOZIČEK GRE SPREDAJ

Silni ameriški voz lomasti čez novo zgrajeni most in vleče za seboj artilerijo med urnim ameriškim prodiranjem do Seine v Franciji. Vojaki ob csti so ponosni na inženirje 3. armade.

O JAPONCIH

Spodnji članek povzemamo po knjigi "Yamato, vera v poslanstvo japonskega naroda", ki jo je napisala Švicarka Lilly Abeggova. Pisateljica je vzrasla na Japonskem in popolnoma obvlada japonsčino; štejejo jo med najboljše poznavalce otoške države Daljnega Vzhoda.

Ni lahko govoriti o duševnem ali telesnem zdravju naroda, ki nam je tako tuj kakor japonski, zraven pa še tako dolga drugačen od nas. Japonsko početje se nam zdi dostikrat nerazumljivo ali histerično, in vendar velja na Japonskem za popolnoma normalno.

Tudi velika raznovrstnost znotraj japonskega naroda otežkoča presojo. V Mandžukuu srečamo zdrave, širokopleče vojake, po postavi skoraj nič manjše od evropskih. Človek jim verjame, da so v mandžurski vojni prehodili pri 40 stop. mraza do 80 km na dan, in tudi to jim verjamemo, da pože sto takšnih niponskih sinov ti soč Kitajcev v beg.

Zagoreli ribiči in kmetje na japonskih obalah so pravi atleti, čeprav so navadno majhne in čokate rasti. Toda čim bolj gremo v gore, tem manj srečamo takih atletov, namesto njih vidimo pa drobne kmetiče, tako šibke, da si je težko predstavljati, kako morejo biti kos težkemu poljskemu delu. Še mnogo neugodnejši vtis o telesni konstituciji in zdravju japonskega ljudstva dobimo v velikih mestih. Tam vam večina ljudi toži o vseh mogočih boleznih in bolehaostih; resne bolezni so to, kakor protin in nagnjenost k pljučni tuberkulozi, ali pa manjše nadloge, kakor glavobol, vročina, nervoznost. Zdravila in praške nosijo skoraj vsi kar s seboj, zraven hodijo pa radi in pogosto k zdravniku.

Tuječ poreče, da se mu vse te reči zde nemara samo zato ne navadne, ker ni nanje pripravljen pri sinovih Daljnega Vzhoda; saj se povsod bere, kako izlaha preneso vse telesne napore. Toda kaj kmalu se mu odpre, da ljudje nikjer toliko ne govorijo o zboljanju ljudskega zdravja, o problemih prehrane in o potrebi športnih vaj. Zraven bo izvedel, da Japonci zavidajo belo pleme zaradi njegove krepke rasti, njegovih uspehov in zdravja. Po prvem srečanju s tujci v reteklem stoletju so si na Japonskem vsi vprek želeli, da bi bili "veliki in močni kakor belci". Japonci nas je zmerom imel za čvrstše in zdravše od sebe. Najbrže je imel prav. Mirno lahko zapišemo, da je japonsko ljudstvo zastran zdravja v splošnem na slabšem kakor evropske dežele.

Že več stoletij živi velik del japonskega prebivalstva v mestih. Tokio je bil v 18. stoletju največje mesto na svetu. Danes je tretje. Ni dvoma, da je to mestno življenje — prav tako kakor drugod — ljudi pomehkužilo. Zato tudi ni čudo, da so potomci teh mestnih ljudi ozko-prsi in boleha. In mesta so se medtem razvila v velemesta in vzrasla so še nova. Mnogo več od polovice japonskega prebivalstva živi danes v teh mestih.

Kakor povsod na svetu prihajajo tudi na Japonskem skoraj vse večje pobude s kmetov. Mnogo generalov, visokih uradnikov in vodilnih gospodarstvenikov so kmetjski sinovi, ne pa potomci nekdanjega vojaškega samurajskega stanu, kakor zlasti pri oficirjih napak domnevamo.

Japonska torej načelno ne bi bila v drugačnem položaju kakor druge dežele — če bi imela zdrav kmetjski rod in zdravo poljedelstvo. Tega pa danes nima več. Stiska japonskega kmeta ne ogroža samo

ljudskega zdravja, temveč obstoj naroda samega. Japonski kmet ni imel nikoli z rožicami postlano, zmerom je moral trdo delati. Toda poslednja desetletja so ga okoliščine spravile malone na rob prepada. Glavno krivdo teh razmer nosi japonski zakupni sistem, saj mu vzame 40—70% njegovega pridelka; kajti silno redki so japonski kmetje, ki lahko rečejo, da je zemlja, ki jo obdelujejo, njihova last.

Siromašno in sestradano kmetjsko prebivalstvo je ena izmed najhujših skrbi japonskega naroda.

Kakšna bodočnost čaka narod, ki tako zanemarljivo pravir svoje moči, svoj kmetjski stan? Častihlepni Nipon s svojimi velikopoteznimi imperialističnimi načrti nam odkriva tu rano, ki se utegne lepega dne razviti v kal smrtonosne bolezni.

Telesna zaostalost kmetjskega stanu ustvarja razen neposredne telesne škode tudi veliko nagnjenost k boleznim, prav posebno k tuberkulozi. Tuberkuloza in protin sta na Japonskem pač najbolj razširjeni bolezni. Nekateri tuji zdravniki trde, da je najmanj 70% Japoncev nagnjenih k tuberkulozi.

Značilno je dalje, da imajo Japonci tudi slabe oči in zobe. Kratkovidnosti pa ne bo samo vzrok obilno čitanje knjig in študiranje, temveč tudi oči utrjujejo drobno delo celih rogov rokodelcev in umetnikov. Nikjer na svetu ne nosijo ljudje toliko naočnikov kakor na Japonskem.

In vendar: neutajljivo je, da je pomehkužen in prekulturni japonski narod dosegel velike uspehe. Kako jih je zmogel? Japonci ve na to vprašanje samo en odgovor: "japonski duh".

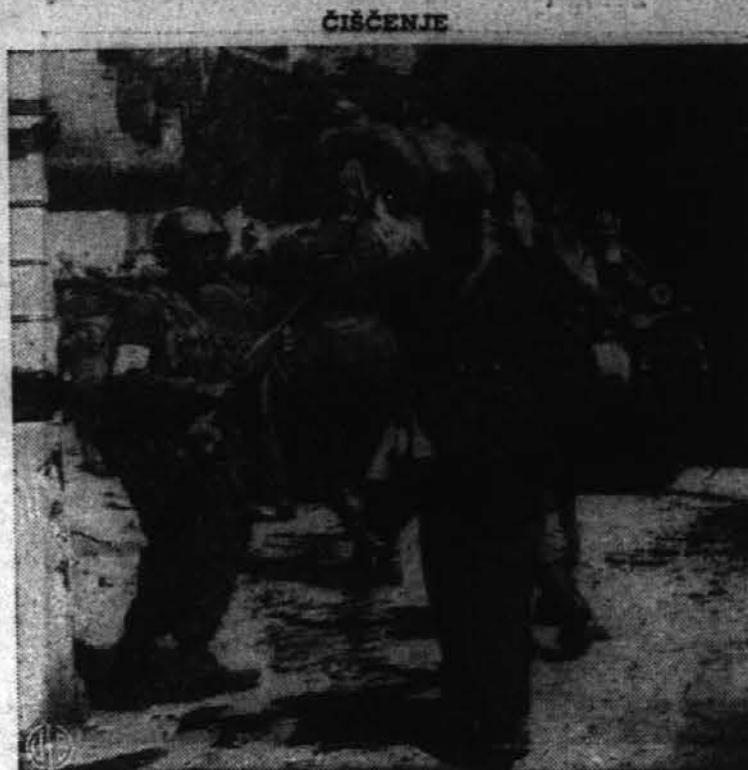
Da, japonski duh — brez te ni razumljiv, saj je vzrok vseh razumljiv, saj je vzrok vseh njegovih moči in slabosti. Dostikrat smo že brali, da je ognjenišvo otoške države oblikovalo japonski značaj. In res je moči Japončeve neuravnoteženost primerljati le s potresom, njegova nepričakovana histerična dejanja ali izjave le z izbruhom ognjenikov.

Na zunaj nas najprej osupi nenavadno visoko število samomorov: povprečno 15.000 na leto. Z drugimi besedami: vsak dan si 50 Japoncev vzame življenje.

Največ beremo o žrtvovanju za domovino. Tako si na primer neki mladenič izprosi sprejem pri predsedniku vlade, da mu izroči nekakšno spomenico o slabostih japonske politike. V podkrepitev te svoje spomenice si v kabinetu ministrskega predsednika razpara trebuh. Ko je Amerika omejila priseljevanje Japoncev, si je pred ameriškim poslanstvom v Tokiu nešteto Japoncev vzelo življenje. V rusko-japonski vojni so šli japonski častniki vpričo sovražnika v smrt, ker jih niso že v prvih petih minutah zadele ruske krogle. Neskončno mnogostevilnejši so pa samomori zaradi nesrečne ljubezni, zaradi družinskih skrbi ali zaradi razžaljenja časti, iz nezadoščene častihlepnosti ali pa zaradi uboštva.

Prekipevanje čustev je pri Japoncu v ozki zvezi z njegovo naukom in z njegovo voljo, da bi se imel v oblasti. In v takšnih primerih se pokaže nevarnost prenapetosti tega nauka japonskega duha.

Posebno nas pri Japoncih presenetijo pa tudi zgroze ekstatične čustvenosti, ekstaze razjarjenosti ali bojevitosti. Nikjer na svetu ne doživijo tako pogosto kakor na Japonskem, da se vse gledališče ali ves kino topi v solzah. Prav gotovo ne srečaš tudi nikjer drugod toliko

Ameriški tank tvori grozeče osadje na tej sliki, spredaj pa vidimo, kako je ameriški vojak s "puško nabasano" zjel kopicco nemških vojakov v nekem mestu v južni Franciji.

jokajočih mož. Japonci se razjoka ob ganljivem prizoru, zaradi duševnega pretresljaja ali zaradi kakšne žalitve. Potem ga pa na lepem utegne prevzeti sveta jeza ali brezumna togo-ta, in v takšnem stanju je zmožen tudi najhujših hudodelstev. Razsrjen Japonci je strašen in silno nevaren.

A prav ta Japonci, ki mu stroga narodna etika komaj kroti temperament, je zraven tega — najbolj birokratski človek na zemeljski obli. Birokratizem obvlada vse japonsko življenje. Znana je zgodba o nekem vladu v Tokiu. Ker se je pripetil "na drugi strani ceste, ki ni spadala v njegov revir", je neki japonski redar mirno gledal vlomilce pri delu, ne da bi bil posegel vmes. Prejšnja leta se je utegnile pripetiti, da si srečno prišel čez trhel most, a si se moral vrniti, ker je bil prehod čezenj prepovedan.

Japonski značaj se nam zdi nenaraven in izumetničen. Mogoče mu delamo krivico, ker ga gledamo z zahodnjaškimi očmi. Napaka, ki jo navadno zagrešimo pri presoji drugih narodov, da jih namreč gledamo preenočne, preveč preproste, nas pri Japoncih še posebno zapelje v zmoti. Japonski značaj ni nikdar preprost ali celo primitiven, temveč je poln naprotij; značaj je starega kulturnega naroda, vraslega iz raznolikih plemen.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

mače, so lično natipkana v slovenščini in so zanimiv primer, kako bistroumno in spretno si zna pomagati in se izkazati v našem jeziku naš inteligent, ki se je očividno naučil slovenskega jezika le od staršev in ni imel v njem šolske izobrazbe. Pisma niso le zanimiva, temveč na mnogih mestih tudi zelo podučljiva. — Ur.

"Nekje v Angliji"

14. julija 1944

Draga mi "mamica" in "ateka":
Mi je kar prišlo na mar od nekeje, mislim, da sem slišal te dve besedici v neki pesmi, ki so jo mama peli — "Kje je moj mili dom?" Ali veste, da mi ti ste Vaše plošče pridejo dostikrat na misel — "Tam so me zibal mamič moja in prepevali hajli hajlo", ali ne? Ali še igra te iste plošče na nedeljo popoldne?

Včeraj sem bil v javni knjižnici in sem iztaknil neko knjigo o jugoslovanskih pisateljih in o začetku srbskega jezika. Me je zanimalo tako, da sem kar okoli tri ure tisto bral. Spoznal sem, da je slovanski jezik res star; že od okrog leta 700 so ga rabili v pisanju in govorjenju. Seveda, najprej so večina duhovni preveli Sveto Pismo, ampak ko je bilo okoli leta 1100, so pa že civilni pisatelji uporabljali slovenski jezik. Je

tudi bilo pisano, da so od leta 1100 do 1500 Jugoslavlani dosti napredovali v učenju, ker je bilo več prometa z Italijo in drugimi deželami okoli Sredozemskega morja. Zdaj vsaj malo več vem o tem, ampak če bo le mogoče, se bom še v Jugoslaviji ustavil, preden pridem nazaj.

Zdaj imam malo več prostega časa, in tako sem danes šel na dolg sprehod z nekim prijateljem. Sva vzela "bus" precej daleč ven, potem sva pa hodila precej. Prišla sva tudi k nekemu igrišču za golf. Stopil sem v klubovo hišico in se predstavil kot profesionalen. Nisem imel časa igrati, ampak pogovarjali smo se pa precej, kako je v Ameriki in tukaj radi golfa. Oskrbnik mi je rekel, da mi bo posodil orodje za igranje golfa, kadar hočem; če bi pa hotel boljše, pa moram plačati okrog pol dolarja. Ne verjamem, da bom res šel kaj igrati; vzame preveč časa. V "Club-house" nimajo posebno lepo urejeno in opremljeno, tudi po igrišču ne skrbijo za travo in grmovje. Potem sva pa šla v neko bližnje majhno mesto in sva že spet čaj pila. Je pa bil fleten majhen restavrant in dosti rož po mizah in povsod po oknih itd. Sem si mislil, kako bi naša mama znala napraviti krasno "tea shop" tukaj.

Pred nekaj večeri sem videl tukaj prav zanimivo igro. Igrajo v prav starem, toda lepem gledališču; staro je 300 let. Po igri sem šel tudi za oder in govoril z Abrahamom Sofair, ki je igral glavno vlogo. Sem prej slišal, da je igral v Ameriki in da se je za nekaj časa ustavil v Chicagu. Mislim sem, da morda pozna nekega direktorja v Chicagu, ki je doma iz Rusije. Me je povabil v svojo sobo in sva govorila precej, med tistim časom si je pa obraz očedil in se preoblekel. V Ameriki je igral z najboljšimi v Hollywoodu ip s Helen Hayes. Pogovarjala sva se kake pol ure, ko mu je njegova žena iz Londona telefonirala, da je vse v redu z njo in otrokom. Pokliče ga vsak večer po predstavi, da oh ve, da niso pobiti od letetič bomb. Rekel mi je, da bo še prišel v Ameriko in da bi rad, da bi se še kdaj srečala. Potem sem ga pa videl malo kasneje, ko se je po ulici peljal mimo na kolesu in mi je mahnil v pozdrav. Tukaj ni dosti avtomobilov zdaj, ker ni gasolina na razpolago, kolo pa marsikateri uporablja, četudi je premožen. Konje veliko uporabljajo, mi se pa pritožujemo med seboj, ker kakšenkrat kateri pred nami prav počasi kreše, mi pa ne moremo naprej z našim "jeep".

(Dalje prihodnjič)

RAZLIKA

Sinko: "Očka, povej mi, kakšna je razlika med strojno in navadno puško."
Oče: "Približno taka, kakršna med maminimi in moji besedami..."

O KRALJICI INSTRUMENTOV

Piše Ivan Račič

Chicago, Ill.

(Konec)

XX.

Slovenci radi pojemo doma, v veseli družbi, na odru, na drugi strani pa tudi vedno skrbimo kar najbolj moremo, da imamo kar najlepše petje in igranje tudi v cerkvi pri bogoslužju. K vsemu temu nas ni treba šele vspodbujati, in to je gotovo ena najlepših lastnosti našega naroda, ki tudi v Ameriki, deželi mamona, ni obledela.

Povprečen človek nima prilike kaj več slišati o cerkvenih orglah, toda jasno je, da se bo toliko bolj zanimal zanje in jih toliko bolj užival, kolikor več bo vedel o njih.

Vsa ta leta ni nihče pisal o tem za nas. Je res težavno iz te obsežne stvarine poizbrati drobtinice, ki bi zanimale tudi ljudi, kateri sami ne igrajo orgel in večinoma tudi drugih glasbenih instrumentov ne. Še manj lahko je podati nekaj te zapletene stvarine v taki obliki, da jo vsak lahko razume. Morda se tudi tale naš poskus ni do kraja posrečil, toda nikar ne dolžite orgle; dolžite le ubogega pisavca, ki ne zna tako lepo pisati, kakor bi rad. Mnogi iz naše nasebine in od drugod so rekli, da radi prebirajo te spiske o orglah. Ko bi ne bilo teh prijaznih izjav, bi bilo to pisanje že davno prej prenehalo. Tako drug drugega navdušujemo k nadaljnjemu delu in napredku.

Skušali smo orisati nekaj možnosti, kaj vse je mogoče napraviti z orglami, če je prilika. Tudi smo pokazali, kake vrste spomin si posamezni rojaki v vsakem kraju lahko omislijo; tako postopanje ni nič novega pri nekaterih drugih narodnostih, ali pa recimo splošnih starejših Amerikancih, ne verjamemo pa, da je nam Slovence sploh še kdo povedal o teh zelo izrednih prilikah, ki jih bo težko prekositi s kakršnim koli drugačnim spominom.

Ko bi še kaj več pisali o orglah, bi morali pred vsem še kaj več povedati o moderni orgelski trompeti, ki napravi cele orgle posebno bogato doneče. Vsi moderni jezičniki (reeds, linguals) imajo izbornen glas, ostanejo uglaseni vsaj tako dobro kakor ustniki (fues, labials), kar je vse nekaj drugega, kakor je bilo v starejših orglah. Posebno trompeta bi bila najprej lep pozdrav, potem pa lep spomin našim zmagoslavim fantom, ko se povrnejo domov. Koračnice bi vse drugače donele!

Saj vidite, dragi rojaki in rojakinje, da kar ne moremo prenehati s tem pisanjem o kraljici instrumentov. Morda bomo še prišli skupaj v bolj ugodnih razmerah. Do tedaj pa bodite vsi skupaj prav lepo pozdravljeni.

POSUSAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagu. —

Vaše molitve

SO ZA
POKOJNE

Vaše cvetlice

SO POSLANE
K POGREBOM
DA TOLAŽIJO ONE,
KI SO ŽIVI.

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

- 17. Nedelja — 16. pobinkoština
- 18. Ponedeljek — Jožef Kuper.
- 19. Torek — Januarij, šl of
- 20. Sreda — Evstahij (Kvatre).
- 21. Četrtek — Matevž
- 22. Petek — Tomaž (Kvatre)
- 23. Sobota — Tekla (Kvatre)

ŠESTNAJSTA NEDELJA PO BINKOŠTII

"In Jezus je rasel v modrosti, starosti in milosti pred Bogom in pred ljudmi" (Luka 2, 52).

V berilu pravi apostol: "Da bi zamogli spoznati z vsemi svetniki kaj je širokost in dolgotrajnost in visokost in globokost zemlji: ako se ne obdelava, požene najhujši plevel."

Oktober je mesec sv. rožnega venca. Poznaš to molitev, veš, kako moliti, moliš tudi, pa nikoli ne prideš do dna, tako je globoka. Sv. Dominik je ta način molitve vpeljal. Do pomena je rožnivenec prišel, ko je krščanstvo doseglo l. 1571 zmago nad muslimanstvom pri Lepantu in rešilo tako vso Evropo. Pa ne gre le za moč molitve. Pri ti molitvi se obdeluje tvoje srce kakor se obdeluje zemlja, da se vzgajaš in izobražuješ. Skrivnosti iz življenja Zveličarjevega, njegov prihod, rojstvo, trpljenje, smrt, vstajenje, življenje.

In pri vsem tem te spremlja tvoja mati, da nikoli ne omagaš. Moli sv. rožnivenec, goreče ga moli, moli ga do konca dni, da prideš do začetka pravega življenja.

SLOVENSKA RADIO URA V MILWAUKEE!

Edina na ozemlju zapadu, s izključno slovenskim programom v obliki festivala, se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure dopoldne preko WRJN RACINE RADIO POSTAJE (1400 Kc.)

Oddaja je slovenski list "Jugoslovanski Obzor v Milwaukee. — Za vrstitev godovnih in drugih čestitk, ali društvenih in trgovskih objav pišite najpозnejše do petka zjutraj na: YUGOSLAV (SLOVENIAN) RADIO HOUR, 630 West National Avenue, Milwaukee, 4. Wis. Telefon Mitchell 4373. ali Mitchell 5551.

DR. FRANK T. GRILL

ZDRAVNIK in KIRURG

Stanuje in ordinira na:

1858 W. Cermak Rd., -- Chicago, Illinois

od 2 do 4 popoldne in od 7 do 9 zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Telefon v uradu in v stanovanju CANAL 4955

VAŠI SINOV PRI VOJAKIH

bi radi razumeli, kaj jim vi pišete po slovensko. Pri tem jim je najboljši tolmač za razne besede in izraze

"ANGLEŠKO - SLOVENSKO BERILO"

"ENGLISH-SLOVENE READER"

Sestavljen in spisal Dr. J. F. Kern

katero stane \$2.00

To berilo je pripravno za učenje angleščine za starejše in za mlajše za učenje slovenščine.

Naročila pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1349 West Cermak Rd., Chicago 8, Illinois

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

V Zedinjenih Državah Sedež: Joliet, Ill. Inskorp. v drž. Illinois Severna Amerika. 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 257 Lime Street, Joliet, Illinois
1. podpredsednik: Frank Tushek, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Kathrine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepec, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Mathew Kebe, 223 - 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpburg, Pa.
Mary Kovacic, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Denha, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Emory Subar, 540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jn. 1944 je DSD izplačala svojim članom in članicam in njih dedičem raznih posmrtnih, poškodnih, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrtilijona dolarjev.

Društvo za DSD. se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 8 člani (caml) za odrasli oddelci. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 15 do 60 let. V mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD. svojim članom (icam) tudi bolniško podporo in svoje centralne blaginje, kakor tudi za razne operacije in poškodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je 124.46% solventna; to potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD. priporoča, da pristopijo v njeno mrežo.

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA D. S. D.

Tem potom se zopet zahvalim vsem Chikažanom za tako lep sprejem glavnih uradnikov in uradnic, delegatov in delegatkinj 12. redne konvencije in za tako lepo postrežbo na konvenčnem banketu. Dosti dela ste imeli za take priprave, posebno pa žene, katere so morale biti cel dan v kuhinji. Bog Vam vse poplačaj! Nadalje se tudi zahvalim konvenčni zbornici za tako lep red. Dokazano je bilo, da je vladala med nami bratska in sesterska zastopnost in ljubezen. Vse je bilo Vam natančno razloženo in vsi sklepi so bili sprejeti v Vašem najboljšem prepričanju, in zato tudi ostanem sigurni, da kar je bilo na zadnji konvenciji odobreno, da bode po volji vsemu članstvu, ker oni bodo tudi pripoznali, da vsi sklepi so bili vpeljani za korist in napredek Družbe.

Se enkrat tudi prav prisrčna hvala Vam vsem, ki ste mene in mojo soprogo tako počastili za najino 25 letnico. Kaj takega res nisva pričakovala in sva bila popolnoma začudena. Dar, katerega ste nama dali, bo pa ostal, kot naš družinski spomin. Posebna zahvala Mr. in Mrs. Frank Grill za sitnost in trud, katerega sta imela z nama za prenočišče in stanovanje.

S spoštovanjem in bratskim pozdravom.

Frank J. Wedic, glavni tajnik.

ZAPISNIK

Dvanajste redne konvencije Družbe Sv. Družine, ki se je vršila 28.-29. avgusta 1944 v dvorani cerkve sv. Štefana v Chicago, Illinois.

(Dalje)

V vojaški službi imamo dosedaj 81 članov, in hvala Bogu, do danes, da bi znali, nismo še nobenega izgubili, in upanje je, da Bog tudi zanj naprej do konca vojne ostane z njimi. Ene organizacije so ustanovile tako imenovani "Emergency" fond med časom vojne, v kateri fond vsaki plačuje, pri naši Družbi pa do zdaj nismo imeli še nobenih naklad v ta namen, in kakor izgleda tudi ne bo potrebno, posebno če bo kmalu konec vojne, ampak gotovo to še ni znano.

Junija meseca 1943 smo tudi imeli preiskavo po državnih nadzorniki države Illinois, ki so bili na gl. uradu deset dni. Pregledali in preračunali so vse na uradu, kakor tudi vse naše bonde in posojilne listine na banki. Našli so vse v redu. Ko smo prejeli njihovo poročilo, smo našli, da so bili z vsem zadovoljni, in so Družbo računali za 128.63% solventno, kar je bilo 4% več ko pa je kazal naš aktuar sam. To pa zato, ker državni nadzorniki so nam dali kredit na ene stvari, katere pa ni pripoznal aktuar.

Kar se pa tiče zadeve Pennsylvanije, tukaj se mi zdi pa sa-

ma politika. Ko smo prejeli poročilo preiskave po državi Illinois, smo takoj poslali eno kopijo državi Pennsylvaniji in jih obrnili na poglobitve zadeve preiskave, in če zahtevajo še kaj, naj naznani, in jim bomo obnem tako ustregli. Na to ni bilo nobenega odgovora. Bližal se je čas za letna poročila, in sem zopet pisal, da zakaj ne dobimo kakšen odgovor. Čez par dni mi pa pošljejo forme za leta 1942 in 1943; že tako sem bil z delom obložen, potem sem moral za nje pa še račune delati za leto 1942, in vse to je moralo biti na njihovem uradu do dne 1. marca, kar je bilo tudi storjeno. Torej, čakal in čakal sem za odgovor, ampak nič. Dne 14. julija t. l. sem zopet pisal in ravno tako nič odgovora. Dne 19. avgusta me je pa malo razjezilo in sem poslal pismo po Air Mail Special Delivery, nakar pa dne 23. avgusta dobil odgovor, ampak ne po volji, katero pismo hočem prebrati pozneje. Torej jaz sem na tisto pismo tudi obnem odgovoril, kakšen bo pa izid pa ne vem, in če bo kaj odgovora ali ne.

To leto je tudi 30 let odkar se je ustanovila naša Družba. Leta 1914 je bila tudi vojna v Evropi, iz katere je potem po-

Oblici črnega dima se valijo navzgor, ko meče silno britiško metalo plamena. znano pod imenom "Osa" (Wasp), curke ognja na nemške utrdbe v Franciji. Metalno plamena je pritrjeno na nosilec, ki se ga ne primejo krogle in ki uporablja posebno vrsto goriva.

stala prva svetovna vojna. Vendar pa naši pionirji se niso tega nič prestrašili, ker tisti čas, ko se danes, so ti dobri možje vedeli, da v slogi je moč, in če je narod združen v pravem duhu, bo sovražnik prej ali slej premagan.

Videli so, da zaradi tega je bilo potrebno ustanoviti še eno organizacijo, kar so tudi storili, ter ji dali ime Družba sv. Družine. Enim se je to mogoče videlo kot nasprotnost, in enim pa preveč katoliško, in da s tem ne bo nič. Res, predragi mi, skozi vseh 30 let je imela trdo pot, posebno iz prvine, na vseh straneh so jo hoteli uničiti, ampak brez vsega strahu je svoj prag pometala in delala naprej ter pomagala svojim vdovam in sirotam, in redno gledala za vero, dom in narod. Šla je skozi dolgoletne depresije, in danes, v drugi svetovni vojni, pa stopa pred svoj narod močnejša, bogatejša in vredna vsakega priznanja. Zadnja tri leta smo v drugi svetovni vojni in ko bo ta minula, kar upamo da bo v najhitrejšem času, bo naše narodno združenje še bolj potrebno ko kdaj poprej. Spremembe bodo take, da človek danes ne more premisliti, za kar moramo biti pa tudi pripravljeni, in ko bodo naši fantje in dekleta prihajali nazaj domov, bodo lahko rekli, da je vse v redu.

Prišle bodo pred vas za rešitev važne zadeve. Zadeve, katere bodo zahtevale vaše najboljšje premišljevanje in razsodbo. Zapomni si pa moremo da danes človek dobi samo tisto za kar plača, in kaj drugega tudi ne morejo pričakovati naši člani in članice. Konvencija je glavna moč, in kar se po nji sklene po tem se moramo vsi ravnati.

Torej, dajmo debatirati in sklepati samo stvari, katere bodo umestne in v korist in napredek naše Družbe. Če ima kateri pa kakšne osebnosti, se pa prosí da jih pozabi.

Ko pridejo poglobitve zadeve na dnevni red hočem tudi jaz podati moja priporočila, vam v pretres in rešitev.

Zahvalim se vsem glavnim uradnikom (cam), uradnikom (cam) krajevnih društev, zlasti pa gl. predsedniku, gl. blagajniku in tajnikom (cam) društev, za naklonjenost in pomoč, ker s tem sem imel največ posla in dela, ter želim da ostane na tej konvenciji prava sloga in zastopnost, ker le tako lahko pričakujemo pravega in dobrega uspeha na tem zborovanju, s katerim bi morali biti gotovi v dveh dneh.

Torej, še enkrat vam vsem prav prisrčna zahvala in Bog vas živi!

Frank J. Wedic, gl. tajnik.

Poročilo gl. tajnika zbornica z aplavzom sprejme kot je bilo poročano.

Poročilo blagajnika.

Cenj. sobrat gl. predsednik, čast. duhovščina, cenj. gl. uradnik (ice), delegatje in delegatkinje ter sl. zbornica 12. konvencije DSD!

Kot vaš blagajnik vas vseh najlepše pozdravljam. Tekom mojega poslovanja sem bil navzoč pri skoro vseh važnih sejah. Po svojih najboljših močeh sem deloval za večjo in močnejšo DSD.

DSD. je zdaj na najboljši finančni podlagi. Njeno solventnost potrjujejo vsi (actuaries) in jo cenijo na 125 odstotkov, kar je za nas vseh razveseljivo, ker nismo pričakovali, da bo v tem oziru prekosila razne druge organizacije.

Zdaj bo DSD. stara 30 let. Postavili smo ji trden temelj. Kako visoko, dolgo in široko naj zidamo, je pa odvisno od našega članstva. Naša društva moramo poživiti, da se bodo boljše razvijala.

Tekom minulih par let sem poskušal pridobiti DSD. več članstva, pa je nastopila vojna in reč je nekam zaostala. Upam, da se bo vojna skoro skončala in potem bomo poskušali storiti kaj več v tem oziru.

Za vsako stvar pa je treba žrtvovati, pa hočemo tudi za našo organizacijo storiti vse po svojih močeh.

Ste vilk ne bom navajal v svojem poročilu. Jih je gl. tajnik. Le to naj omenim, da je bilo v blagajni dne 1. jan. 1941 skupaj \$88,091.10. Zdaj 30. junija 1944 pa je v blagajni \$131,320.46 kar pomeni, da smo do kar dobro finančno napredovali, v kljub temu, da smo imeli izredno veliko stroškov. Naj omenim samo eden izreden slučaj ki je utonil mladenič, ki je bil zavarovan za dvojno zavarovalnino (Double Indemnity) in se je njegovim dedičem izplačalo \$2,000.00. Bil je namreč amer. mornar in je slučajno utonil.

Čekov smo napisali tekom treh let in pol za okoli \$325,000.00.

Vojnih bondov smo nakupili za \$25,000.00, tako tudi drugih obveznic in vrednostnih listin. Vse premoženje se nahaja v First National banki, Joliet, Ill. Tako tudi čekovni račun. Bondi dobro plačujejo obresti razen nekaterih starih. Upajmo, da se bo tudi tam kaj boljše obrnilo. Moje knjige so vsakemu na razpolago.

Končno se zahvalim sobr. gl. tajniku, ki mi je šel na roko v vseh zadevah, istotako hvala gl. predsedniku in nadzornikom za lepo in složno sodelovanje.

Članstvu DSD želim mnogo zdravja in dolgo življenje, u umrlim pa večni mir in pokoj. Delujmo složno za našo DSD po geslu: Za Boga in Narod! Bog naj blagoslovi naše delo!

Joseph Klepec, blagajnik.

Poročilo blagajnika se sprejme kot je bilo poročano.

Predlog je bil sprejet, ker zaradi vojne ni mogoče poslati telegramske častitke raznim višjim osebam, zbornica to vzame na znanje. (15 minut odmor.)

Prečitajo se pozdravi in sicer od Mr. Josip Zalarja, gl. tajnika K. S. K. J. in od Mrs. Marie Prislund, gl. predsednice S. Z. Z.

Poročilo Nadzornega odbora

Br. Andrew Glavach poroča, da ker je bilo finančno poročilo že poročano po gl. tajniku in blagajniku se mu ne zdi potrebno podati finančnega poročila kar zbornica odobri; in se prav lepo zahvali tajniku in blagajniku za tako lepo vodstvo knjig; br. Joseph Drasler II. nadzornik se strinja s poročilom I. nadzornika, ravno tako poroča br. Joseph Jerman III. nadzornik. Nadalje poroča, da se je udeležil vseh transakcij bondov zadnja 4. leta in izreka s tem zaslugi gl. odboru za tako lepo in složno delovanje.

Poročila nadzornega odbora se sprejmejo kot so bila poročana.

Poročilo Porotnega odbora.

Br. Joseph Pavlakovich poroča, da je imel samo eno priporočilo katero je sam rešil v zadovoljstvo obeh strank kar pomeni, da vlada lepa sloga med članstvom. Ses. Mary Kovacic poroča, da sploh ni imela v zadnjih 4 letih nobenega poročila kar se tiče njenega urada, isto poroča br. John Denha. Poročila porotnega odbora se sprejmejo kot so bila poročana.

Poročilo duhovnega vodje Rev. Mathew Kebe.

Poroča, da je DSD katoliška organizacija in ker je naš gl. odbor tako vestno vodil vse poslovanje tako da je naše članstvo le katoliškega prepričanja, se mu ni zdelo razposlati spovednih listiv vsako leto potrebno, kakor se njemu zdi, izpolnje naše članstvo svoje verske dolžnosti brez njegovega opmina in tako naša Družba napreduje. Bog vas živi.

Poročilo duhovnega vodje se sprejme kot je bilo poročano.

V dvorano pride John Jerich urednik "Amerikanskega Slovenca", da naj bi zbornica obiskala tiskarno po tej seji, kjer bo tudi vsak prejel malo darilo. Storjeno.

Sledijo poročila delegatov in delegatkinj.

Za dr. št. 1. poročajo: Joseph Buchar, Simon Setina, Anton Čauko, John Videtič, William Vertin, John Muc, Nick Vranichar, Math Vranesic, Michael Smrekar, Anton Barton in Leo Adamich; št. 3. John Prazen; št. 6. Gabriel Drasler; št. 11. George Weselich in Joseph Bahorich; št. 12. Anna Jerisha, Antoinette Wedic, Jennie Krall in Jennie Bambich; št. 13. Steve Kosar, Mary Tomazin in Clara Foy; št. 14. Nickolas Pavlakovich in John Pavlakovich; št. 16. Mary Kremesec; št. 17. Josephine Bradish; št. 19. Marko Gornik.

Zaključek seje ob 12. uri duh. vodja moli.

George Stonich, gl. preds. John Nemanich, zapisnikar.

DRUGA SEJA

v ponedeljek popoldne dne 28. avgusta.

Gl. predsednik odpre sejo ob 1:30 uri; duh. vodja moli. Gl. predsednik omenja, da je rešitev glede poškodninskega sklada naša največja naloga. O tem govori skoraj vsi gl. uradniki in skoraj vsa delegacija ker ni mogoče izboljšati ta sklad brez povišanja assessmanta. Gl. tajnik nato poda in razloži, katere operacije bi se izboljšale, in dodale, ravno tako razne druge poškodnine in nekoliko sprememb v bolniškem skladu. Zbornica je vzela to v pretres in ko se bo jutri udeležil našega zborovanja naš Aktuar, kateri nam bo podal natančno svoje priporočilo, bo izrekla svoje mnenje.

Gl. tajnik predloži nekaj prošelj od raznih članov, katere se predložijo gospodarskemu odboru v preiskavo. (Sledi 15 minut odmor.) Prebere se častitka od Mr. John N. Pazdertz in soproge iz Milwaukee, Wisconsin. Zbornica je razmotrivala

glede naših članov vojakov, kateri so v vojni službi USA; v službi je 81. članov. Nato br. Anton Bartol stavi predlog, da Družba, kadar se član vojak povrne iz službe, mu daruje \$10.00, v slučaju smrti se ta dar izroči njega dediču. Br. Nick Vranichar podpira, predlog enoglasno sprejet. Del. George Weselich predlaga, da Družba preskrbi Surety bonde za vse društvene tajnike DSD, br. Nick Vranichar podpira, predlog sprejet.

Zaključek seje ob 5. uri; duh. vodja moli.

George Stonich, gl. preds. John Nemanich, zapisnikar.

TRETTJA SEJA

v torek jutraj dne 29. avg.

Gl. predsednik odpre sejo ob 9. uri, duh. vodja moli. Gl. tajnik čita imena gl. uradnikov (ic) in delegatov (inj), navzoči vsi. Čitanje zapisnika prve in druge seje, katere zbornica sprejme s popravkom kot se glasi: da Družba preskrbi Surety bond poročstva za društvene tajnike le društvom, katere to zahtevajo. Sledi poročilo gospodarskega odbora. Br. George Weselich poroča: gospodarski odbor priporoča prošnje za izvanredno podporo sledečim: Frances Trdin št. 3. in Agnes Vranichar št. 1. \$35.00 vsaki, in Paul Frank št. 11. \$50.00, kar zbornica odobri. Nadalje zbornica še odobri izvanredno podporo sledečim: Michael Ferderbar št. 14. \$35.00, John Zajc št. 1. \$25.00 in John Fale št. 13. \$25.00. Predlog je bil stavljen, podpisan in sprejet, da so dnevnice gl. uradnikov (ic) in delegatov (inj) \$8.00 dnevno za 12. glavno zborovan. (Sledi 15 minut odmor.) Prebere se častitka od Mrs. Bahorich in Mrs. Weselich namestnici dr. št. 11. iz Pittsburgh, Pa.

Na dnevni red pridejo plačila glavnega odbora. Gospodarski odbor priporoča povišanje plač gl. odboru 25%; o tem debatira cela zbornica, nato stavi predlog br. M. Gornik, podpisan po br. J. Videtič, da zbornica o-

dobri priporočilo gospodarskega odbora in se zviša plača gl. odboru. Zatoj bo plača gl. odbora v bodoče kakor sledi: predsednik \$300.00 letno. 1. podpredsednik \$20.00 letno, II. podpredsednik \$10.00 letno, tajnik \$125.00 mesečno in najemnjina gl. urada \$10.00 mesečno, zapisnikar ima dvojno plačo na gl. zborovanju, blagajnik \$200.00 letno, Duhovni vodja \$15.00 letno, predsednik nadzornega odbora \$25.00 letno in ostala dva \$20.00 vsaki, predsednik porotnega odbora \$20.00 letno, ostala dva \$15.00 vsaki, zraven tega se plača dnevnice za zamudo časa kadar potuje gl. uradnik po poslih DSD \$8.00 dnevno in vožnje stroške; predlog z večino sprejet.

Sledi poročilo finančnega odbora. Br. Joseph Buchar poroča, da je finančno poslovanje Družbe v jako lepem redu in se v imenu tega odbora prav lepo zahvali gl. tajniku in blagajniku za tako lepo vodstvo knjig. Isto poroča Anna Jerisha in Gabriel Drasler, zbornica sprejme tega odbora poročilo in se s tem ta odbor razpusti.

Na dnevni red pride razmotrivanje pravil. Br. George Weselich predlaga, da gl. odbor po vsakem šest mesečnem zborovanju pošlje vse spremembe in finančne transakcije in vse stalnice Družbe v vseh ozirih tudi na društvene tajnike. Br. Frank Tushek podpira, predlog sprejet. Predlog je bil sprejet, da se dajo tiskati le dodatki in spremembe pravil, ne pa cela pravila.

Zaključek seje ob 12. uri; duh. vodja moli.

George Stonich, gl. preds. John Nemanich, zapisnikar.

(Dalje prihodnjič)

VABILO

Vabi se vse one, kateri so sodelovali in pomagali na banketu ob času konvencije DSD. v Chicagi, v Tomažinovo dvorano na West Cermak Road, v soboto 16. septembra zvečer ob 8. uri.

Odbor.

NIZKE
tovarniške
CENE!

Vse skupaj

OCALA \$5.50

in naprej

NAJNOVEJŠE
MODE - KREDIT - CE RABIT - 16 dnevno POSKUŠNJO - POPRAZ - z jamstvom, da vrnemo denar VIMO LEČE - Ako ne rabite očal, naši skušni zdravnik bo vam povedal.

U R E D I M O
OKVIRE.

Pridite k nam danes!

HITRO POPRAVILO

AAA EYE-GLASSES CO.

155 MILWAUKEE AVE.
1447 S. Halsted St.
592 E. State Street

ZASTONJ!
znanstven pregled oči po registriranih zdravnikih.

Društvo sv. Jožefa

ST. 166, K. S. K. J., CLEVELAND, (Collinwood) OHIO

Društvo zboruje vsak tretji četrtek v mesecu v Slovenskem domu na Holmes Ave. ob 7:30. Ako se niste član tega največjega društva v Ameriki, se vas opozarja, da se takoj vpišite dokler niste še prestari.

V društvo se sprejemajo moški in ženske v starosti od 16 do 60. leta. V mladinski oddelci pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Poleg izredno velikih podpor za najmanjše prispevke, goji društvo tudi razne vrste športa za mladino.

Predsednik John Pedirc, 14904 Pepper Avenue.
Tajnik Joseph Ferra, 444 E. 152nd St., Cleveland, Ohio.
Zdravniki: Dr. Skur, dr. Ferme, dr. Stanny in dr. Opaškar.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGI

LOUIS J. ZEFRA

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in šanitovanja. - Mrvalška kapela na razpolago brezplačno. - CENE ZMERNE.

Preizkušena ljubezen

Roman. — Iz francoščine prevedla K. N.

Orana je bila kakor vesel, razvajan otrok. Da, celo dobro ji je delo, da se je osvobodila doma in mrkih očetovih skrbi za bodočnost. Tu je smela vsaj govoriti, kar je hotela, smela je ukazovati in ravnati po svoji volji. In njen mož, ki se ji je še včeraj zdel tako strog in tako nedostopen, je bil danes kar prijeten in ljubezniv. Morda bodo pa vendar tudi za njo prišli lepši dnevi? ...

Odšla je v svojo sobo, da bi shranila denar, ki ji ga je bil pravkar dal Moreno. Njen mož je odšel za njo. Ustavil se je na pragu in ogledoval sobico, kjer bo odslej gospodarila njegova žena, svetišče, kamor on pač ne bo imel dostopa.

"Ali res upate, da bodo prišli lepši dnevi?" je sanjavo vprašal. V njegovem glasu je nehoti zadržeta nežnost, ki jo je poznala Orana samo iz ljubezenskega šepeta tiste barcelonske noči.

Mlada žena se je presenečena obrnila. En sam trenutek so se potopile njene sinje oči v njegove temne, žareče, tako zgovorne, da je v nenadni zadregi pobesila pogled.

"Niste mi odgovorili, Orana," je tedaj očitače dejal Moreno. Čutil je, da mu je začela kri hitreje plati po žilah in da mu je srce pričelo burno utripati.

Orana se je zdržnila. Potlej se je pričela smežati, nekoliko zbadljivo in prešerno. Hotela se je izmuzniti:

"Menda govoriva še zmerom o denarju, gospod. Obljubljam vam, da se bom naučila računati z njim. Skušala bom varčevati, igrati skromno in dobro gospodinjo. Ali ne bova potlej — kajpak glede finančnih zadev — vendarle doživela lepši čas?" V njenih besedah je bilo tudi nekaj prikrite zbadljivosti, ki ji je kar nehoti prikipele na jezik.

Na Morenovem obrazu je pričakovanje ugasnilo. Nemo je prikimal. Razumel je, da ga je ta na videz tako neizkušena ženska to pot prekanila, speljala na led. V njegovih temnih očeh je vzplamtelo nekaj, kar ni bilo prav nič podobno ljubezni in oboževanju. Ta luč je spominjala na zlovesčji ogenj užaljenega samoljublja.

Orana se je naredila, kakor da ne bi bila ničesar opazila. Pričela je vneto šariti po svoji omari, dokler se ni njen mož naveličal stanja na pragu in brez besed počasi odšel v svojo delovno sobo.

Komaj dva dni sta živela drug ob drugem, že je prispelo pismo gospe Le Cadronove.

Stara gospa je zaskrbljeno vpraševala svojo hčer o njeni usodi, kajti od njenega odhoda ni prejela o njej še nobenih novic. Sporočila je tudi, da bo te dni prispela vsa prtljaga z Oranino garderobo.

Moreno je videl, kako je poštar izročil Orani pismo. Mlada žena ni hotela skrivati pred možem pošte, ki jo je dobivala. Vendar mu pisma ni dala prebrati, temveč mu je povedala samo glavne odstavke.

"Pisati morate materi, Orana, da ne bo v skrbeh," je dejal mladi Španec, ko je Orana končala svoje pripovedovanje.

"Oh, saj sem ji že včeraj napisala nekaj vrstic v hitrici. ... Bila sem tako utrujena; imela sem toliko dela, da sem uredila ti dve sobi."

"Niste vajeni takšnega dela, kaj ne?" je vljudno vprašal mladi mož.

"Prav za prav ne. Vendar pa zato nič manj rada ne delam. Silno veselje imam z urejevanjem in pospravljanjem!"

Tisti trenutek so se Morenove oči ustavile na ovoju pisma, ki je ostalo na mizi. Bral je:

Gospe Moreno-Le-Cadronova

Zbdljiv smehljal mu je zaigral okrog ustnic.

"Kakšno sestavljeno ime je pa to?" je suho vprašal. "Menda bi vse preveč preprosto zvenelo 'Madame Morenova'?" Tak-

šno ime vaši gospe materi najbrže ne bi bilo po godu, kaj ne?"

"Oh, Moreno," je vzkliknila mlada žena presenečeno, "nikar tako ne govorite! Podcenjujete me!"

Moreno je pa ni poslušal. Razpredal je svoje misli dalje: "Ničesar na meni ji ni všeč. Celotno moje ime se brani ..."

Nagubal je čelo: "Moreno," je pomislil. "Moreno!"

Najlepem se je zavedel, kaj vse je še pred kratkim pomenilo to ime: slavo, ne-skrbnost, ljubezen!

Prelepo preteklost tistih dni, ko še ni bil spoznal Orane.

Moreno, samo drugi del njegovega imena, toda zanesljivo lepši kakor prvi del.

Orani in njenim staršem kajpak to ime ni všeč. Vse preveč preprosto, premalo izumetničeno zveni. Moreno-Le-Cadronova! Zdelo se mu je, da je v teh dveh besedah zajeta vsa duša tega provincijalskega meščanstva ...

Obrnil se je k oknu, kakor da bi hotel zadihati svežega zraka, kakor da ne bi videl svoje žene, ki je, rdeča do ušes, vzela nesrečni ovoj z mize in ga vteknila v žep svoje domače halje.

"Le zakaj je mati napisala takšen naslov?" je žalostna pomislila. To je bilo pač zelo nepremišljeno ...

Orana je dobro poznala srce svoje matere; vedela je, da je mati vse preveč tenkočutna in dobro vzgojena, da bi nalašč užalila svojega zeta. Bržkone je napisala ta naslov samo zato, da se pismo ne bi izgubilo in da bi ga Orana kar najhitreje dobila ...

Tiho je mlada žena stopila k svojemu možu in ga prijala za roko:

"Moreno, prosim vas oproščenja v imenu svoje matere. Zanesljivo vem, da vas ni hotela užaliti. Zdi se mi, da je storila to samo zato, ker je upala, da bom tako pismo hitreje dobila. In če morda tega ni storila prav za to, ji ne smete delati krivice. Pri nas na Francoskem je v navadi, da k imenu moža pridamo še ime žene ... Morda je ta navada nekoliko malomeščanska ... Prosila bom svoje starše, da nikoli več ne store tega ..."

"Oh, pustite," je dejal trpkno, ne da bi se mu bil mrki izraz na obrazu otajal. "Če bi le vedeli, kako malo ste me s tem ranili!"

Orana je vzdihnila. Zazdelo se ji je, kakor da bi se bil v teh nekaj minutah odprl med njo in njenim možem globok prepad. Utihišla je in pričela, zatopljena v svoje misli, urejevati časopise, ležeče na Morenovi pisalni mizi.

"Kako težko se razumeta dva zakonca, če njuni srca ne utripata v istem ritmu," je otožno pomislila. "Ljubezen se pač ne rodi po naročilu!"

Potlej je odšla v svojo sobo, sedla v naslanjač in se vsa predala otožnim mislim in hrepenenju po domu. Prvič se je v tem stanovanju začutila osamljeno in nesrečno, vse bolj kakor ob svojem prihodu.

Tedaj so se pa zdajci odprla vrata Morenove delovne sobe. Vstopil je njen mož, bled in nemiren. V roki je imel droben, trd listič, menda posetnico.

"Izvolite, madame," je zbadljivo dejal. "Če vam je toliko do imen, zakaj vam tudi jaz ne bi postregel z njimi? Izvolite prebrati!"

Molil ji je posetnico pod nos, da se je prestrašena umaknila:

"Moreno," je vzkliknila, "le zakaj me žalite?"

"In tisti francoski časnikar, ki je nekoč v nekem pariškem dnevniku napisal, da je pol Španije plemeniškega stanu, ali tisti ni žalil nas Špancev?" je posmehljivo vprašal mladi mož.

"Moreno, prosim vas ..."

(Dalje prih.)

AMERIKANCI V NEMČIJI; NEMŠKI POIZKUSI, DA BI USTAVILI ZAVEZNIKE

(Nadaljevanje s 1. strani)

da pred ameriškim orožjem bo obramba težko vzdržala.

Nemci so zadnje dni privredili na bojišča mlade nazije, ki so jih faantično vzgajali za borbo.

Poročevalci omenjajo, da ti nazijski mladiči ne vedo kedar so poraženi in se blazno borijo do svojega konca. Čete priganjajo v ozadju tudi gestapovci in neki civilni komisarji, ki pripovedujejo vojakom, da je to zadnji preizkus in če bodo zdaj vzdržali pred sovražnikom, bo s tem dobljena zmaga za Nemčijo.

Ljudstvo v nemškem teritoriju se sicer drži nekam zaprto, a razvidno pa je, da je že sito vojne. Nemce drži skupaj le stroga nazijska kontrola. Kako dolgo bo vzdržalo to je samo vprašanje časa.

Iz Bolgarije poročajo, da so voditelji na delu, da proglasijo deželo za republiko in napravi jo s tem konec za vselej, da bi tuji aristokrati vladali Bolgare.

RUMUNIJA JE PODPISALA POGOJE PREMIRJA

London, Anglija. — Radio postaja iz Moskve je objavila, da je Rumunija podpisala vse pogoje za premirje s sovjetsko vlado, ki pa obenem veljajo tudi za Anglijo in Ameriko. Rumunija se zdaj bori ob ruski strani proti Ogerski in Nemčiji.

— New York, N. Y. — Kongresnik O'Toole iz tega mesta je omenil, da bo predložil kongresu posebno predlogo, da se po vojni za stalno prepove dohod v Ameriko vsem nazijem in njihovim kolaboristom v Evropi. Priporoča tudi, da se zapleni njihova imetja, ako ga ima- jo kaj v tej deželi.

Braxton Paste nudi takojšnjo pomoč za srbečo kožo, koristno za zdravljenje "Athletes foot", garje, ml. in en lonček se vam bo poslal po poštne povzetju. Denar se vrne, ako ne bo popolnoma zadovoljivo.

"Brivsko srbečico", mozzlje in druge manjše motnje na koži. Braxton Paste je zelo zdravilno mazilo, ki je brez duha, ne umaze, lahko uporabljive in ne potrebuje obvez. To je formula nekega čil- caskega lekarnarja z 20 letno izkuš- njo. Pošljite en dolar, za navadni lonček, ali pa \$1.75 za lonček dvojn- ne velikosti na BRAXON CO., 322 So. Clark St., Dept. A, Chicago.

DR. H. M. LANCASTER
Dentist
2159 West Cermak Rd.
Telefon Canal 3817
(ogel Leavitt St.)
CHICAGO, ILL.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki ... Posluje že 51. leto.
Članstvo: 39,150 Premoženje: \$5,500,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 128.43%

Če hoče dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, pošten in nadosolventni podporni organizaciji, KRANJSKO SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavarujete za emigracijo, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate, sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te mogočne in bogate katoliške podporna organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD V LASTNEM POSLOPJU
351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

IZSEL JE

VELIKI ANGLEŠKO - SLOVENSKE Besednjak

ki ga je spisal in izdal

DR. F. J. KERN

To je najpopolnejši angleško-slovenski besednjak z angleško itogovarjavo. Po tem besednjaku so popraševali. Zdej je besednjak na razpolago.

STANE S POŠTNINO \$5.00

kar je poslati s naročilom. Tisti, ki ga želijo dobiti, naj takoj pišejo po njem na naslov:

KNJIGARNA AM. SLOVENEK
1849 W. Cermak Road, Chicago 8, Illinois

Joseph Conrad:

NA MORJU

Ni mi treba pripovedovati, kaj pomeni, v odprtem čolnu bloditi okoli. Spominjam se brezvetrnih noči in dni, ko smo veslali in veslali, pa je čoln ležal tiho kakor začaran sredi prostranega nebesnega obzorja. Spominjam se vročine pa dežne poplave, ki nas je silila k ohupnemu črpanju, (pa nam je le napolnila naš čeber z vodo) in spominjam se zadnjih šest-najstih ur, ko sem imel usta suha kot pepel in držal krmilno veslo čez krmo, da sem obr- žal čoln pod svojim povelj- stvom pred navalom struje. Dotemal se sploh vedel nisem, kakšen dečko sem. Dobro se še spominjam spačenih obrazov in klavrne postave svojih dveh to- varšev, pa svoje mladosti in ču- stva, ki se mi ne bo nikoli več vrnilo — ču- stva, da bi mogel vzdržati za vedno, preživeti morje, svet in ljudi; slepečega ču- stva, ki nas mami k veselju, nevarnosti, ljubezni, nesmisel- nemu naporu — smrti; zmago- slavne zavesti moči, toplega življenja v tej pešici prahu, srčnega plamena, ki leto za le- tom bolj medli, se ohlaja, spla- hneva in ugasne — ugasne pre- kmalu, prekmalu — prej nego življenje samo!

In le tako gledam Vzhod. Vi- del sem njegove skrite koticke in mu pogledal prav v dušo; to- da še danes ga vidim z onega majhnega čolna, vidim visoko, sinjo, daleč v jutrnem svitu le- žečo gorsko verigo, to prosojno poldansko medlico, to zobčasto, škrlatno steno ob sončnem za- tonu. In pri sru mu je, kakor da bi še vedno držal veslo v ro- ki, kakor da bi imel še vedno slepeče sinje morje pred očmi. In ali vidim, širok zaliv, ki je gladek ko steklo in se iskri ko led in leskeče v temi. Rdeča luč gori daleč nekje na temni celini in noč je mila in topla. Z razbo- lelmi rokami potezamo za ve- sla in zdajci je zavela iz tihe noči sapica, lahna sapica, to- pla in nasičena z nenavadnimi dišavami cvetja in vonjavega le- sa — prvi vzdih Vzhoda na mo- jem obrazu. Tega ne morem svoj živ dan pozabiti. Bilo je neopisno in mameče ko nekaj čar, ko nekaj obetajoč šepet tajne radosti.

Ta poslednji del vožnje smo veslali enajst ur. Dva sta vesla- la, a oni, na komer je bila vrsta za odmor, je sedel pri krmilu. Opazili smo bili rdečo luč v za- livu in naravnali smo čoln proti nji, sklepajoč, da mora biti zna- menje kakega majhnega obrež- nega pristanišča. Srečali smo dve ladji — tuji, z visoko krmo — ki sta zasidrani spali, in ko smo se približevali luči, ki pa je bila dokaj motna, je zdrknil naš čoln s kljunom proti dolge- mu pomolu. Bili smo slepi od utrujenosti. Moja mornarja sta spustila vesla in se zgrudila ka- kor mrtva z veslaške klopi. Pri- vezal sem čoln k stebru. Voda se je od morske struje nalahno kolobarčala. Vonjiva tema na obrežju je ležala pred menoj ko nekaka velika gmota; nema- ra so bile ti nemi, fantastični li- ki velikanske skupine rastlin- stva. In ob njihovem vznosu se je v polkrogu lahko svetil zaliv kakor nekakšen privid. Ne lu- či, ne giba, ne glasu. Pred me- noj je ležal skrivnostni Vzhod, dišeč ko cvet, nem ko smrt, te- man ko grob.

In sedel sem tam onemogel, da mi ni moči dopovedati, in prekipevajoč od veselja kot osvajalet, pa buđen in kakor zamaknjen pred nekako globo- ko, usodno uganko.

Tleskanje vesel in pravilni veslaji, ko so se odražali od vodne površine in bili še raz- ločnejši zaradi obrežne tišine,

so me spravili na noge. Neki čoln, evropski čoln, je plul v pristanišče. Zaklical sem proti njemu ime mrljica; zavpil sem: "Judea ahoy!" Odzval se mi je tenak glas.

Bil je kapitan. Za tri ure sem bil prehitel poveljnikovo bar- kačo in vesel sem bil, ko sem spet slišal starčev drhteči in u- trujeni glas, "Ste vi, Marlow?" "Pazite na konec pomola tu- kaj, sir," sem zaklical.

Blizal se je previdno in po- tegnil od nekoč globokomorsko svinčnico, ki smo jo bili rešili za zavarovatelje. Popustil sem malo svojo vrv in pristal poleg njega. Sedel je ves potri in skoz od rose premočen na krmi in držal roke sklenjene v naročju. Njegovo moštvo je že spalo. "Strašne ure sem imel," je zamrmral. "Mahon je zadaj — ne bo Bog ve kako daleč." Šepeta- joč sva se razgovarjala, tiho še- petajoč, kakor da bi se bala predramiti kopno. Ne topovi, ne grom, ne potresa ne bi bil tedaj prebudil naših mož.

(Dalje prihodnjič)

PRODA SE

v slovenski naselbini 3 nad- stropna hiša s 6 stanovanji in prodajalno, jako poceni, ali se pa zamenja za majhno kmetijo v okolici Chicage. Istotam se proda tudi vinska priprava. Na- slov pove uredništvo tega lista.

DOBRA INVESTICIJA!

Proda se na južno-zapadnem vogalu in Damen Ave., 3 zida- ne hiše, dve trgovine, 9 flatov, ki prinese \$3180.00 najemnine. Gredje na peti. Bo žrtvovano za ceno \$16,500.00; \$5,000.00 go- tovine, ostalo na mesečna od- plačila.

Proda se tudi dve dvonad- stropne hiši. Vsaka ima dva fla- ta, s kopalnicama, pritličji in velikim jardom zadaj. Na 33rd Street, blizu Paulina Street. Ena hiša \$2,500.00, obe skupaj pa \$4,950.00. V gotovini je tre- ba le 35%.

Za pojasnila se obrnite na:

S. G. TUPONICH
1429 West 18th Street,
Chicago, Ill.

PRODAM

2-stanovanjska zidana hiša po 5-6 sob, "furnace heat". Na- haja se na 2806 So. Ridgeway Ave. Cena je \$9,000;

4-stanovanjsko zidano hišo. Nahaja se na 2547 So. Harding Ave., za ceno \$10,600;

3-stanovanjsko zidano hišo. Nahaja se na Millard Ave. in 26. cesta, za ceno \$10,000;

Imam še več drugih hiš v Lawndale okolici, ter več hiš in bungalov v Cicero in Berwyn. Ako želite hišo v Berwynu, pokličite L. Gradiser, telefon Ber- wyn 4979-R.

ANTON JORDAN

2417 So. Lawndale Ave., Chica- go, Ill. Telefon Rockwell 7196

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnje
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

"Amer. Slovenec" je vez, ki družji ameriške Slovence od obale do obale.